

2015

Συνεργασία του επαγγελματία με την Οικογένεια και την Κοινότητα

Συνεργασία του επαγγελματία με την οικογένεια και την κοινότητα

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

*Μαρία Σακελλαρίου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων*

*Ευγενία Αρβανίτη, Επίκουρος Καθηγήτρια,
Πανεπιστήμιο Πατρών*

*Βασιλική Χρυσανθοπούλου, Επίκουρος Καθηγήτρια,,
Πανεπιστήμιο Αθηνών*

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΝΑΝΝΙΝΩΝ –

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΓΑ © 2015

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΗ

ΕΡΓΟΥ

ΜΑΡΙΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

Περιεχόμενα

ΔΗΛΩΣΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	4
2. ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ.....	5
3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ.....	6
i) Σχολή Επιμόρφωσης Γονέων.....	6
a) Η επιμόρφωση των γονέων:	6
b) Εκπαιδευτικό υλικό για Γονείς:.....	7
c) Δράσεις Σχολικού Γραμματισμού & της Ελληνομάθειας των Γονέων:	7
ii) Συμβουλευτική Γονέων:	8
a) Θετός/η Γονέας:	10
iii) Διαπολιτισμικές Συναντήσεις & Ευαισθητοποίηση γονέων:.....	10
iv) Διαμεσολάβηση:	14
v) Κοινωνική Δικτύωση Φορέων:	14
4. ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ.....	16
Παραδείγματα Καλών Πρακτικών της ΠΟΔ Αττικής το 2012.....	16
5. ΚΕΙΜΕΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	32
6. ΣΥΝΟΨΗ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ	33
7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	33
8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	34
i) Επίπεδα εμπλοκής κατά Epstein.....	34
ii) Διακήρυξη Συνεργασίας Σχολείου – Οικογένειας	36
iii) Δικαιώματα και Καθήκοντα των γονέων στην Ευρώπη -	37
(European parents association – Ευρωπαϊκός Σύλλογος Γονέων)	37

Δήλωση Πνευματικών Δικαιωμάτων Εκπαιδευτικού Υλικού

Το υλικό αυτό αναπτύχθηκε για τις ανάγκες του Προγράμματος ΠΕΓΑ (Κωδικός 07.08.73.12.01), με τίτλο «Καινοτόμες δράσεις σε μειονοτικά περιβάλλοντα μάθησης: Εκπαίδευση και ποιότητα ζωής – Πολιτισμός», της κατηγορίας Πράξης «Προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης» και διανέμεται ηλεκτρονικά από την πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, στο οποίο και ανήκουν τα δικαιώματα χρήσης και αξιοποίησης του παρόντος κειμένου.

Δικαίωμα χρήσης του παρόντος υλικού έχουν οι εγγεγραμμένοι/ες επιμορφούμενοι/ες στο Πρόγραμμα, ενώ δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή ή περαιτέρω διανομή του χωρίς την έγγραφη άδεια του/της συγγραφέα/ως, ο/η οποίος/α και κατέχει τα πνευματικά δικαιώματα του υλικού.

Κάθε αναφορά στο περιεχόμενο του κειμένου αυτού πρέπει να συνοδεύεται με το σχετικό παράθεμα μέσα στο κείμενο και στο τέλος να αναφέρεται η βιβλιογραφική αναφορά.

Εισαγωγή

Το σχολείο είναι ένας σύγχρονος εργασιακός χώρος που προωθεί τη διαπολιτισμική μάθηση και τη συνέργεια με την ευρύτερη κοινότητα που το περιβάλλει. Παράλληλα αποσκοπεί στη διαμόρφωση μιας πολυσχιδούς *διαπολιτισμικής κοινότητας μάθησης* με τη συμπερίληψη όλων των μετόχων στην εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά και της οικογένειας ως άτυπης πηγής διαπολιτισμικής μάθησης και αμοιβαιότητας.

Στην ενότητα αυτή θα αναλυθούν συνοπτικά κάποια παραδείγματα γονεϊκής εμπλοκής στη βάση ενός μοντέλου συνέργειας με το σχολείο.

Σκοπός:

Σκοπός της υποενότητας αυτής είναι η συνοπτική συζήτηση βασικών παραμέτρων ενός στρατηγικού σχεδιασμού συνεργατικής εμπλοκής της οικογένειας στη σχολική ζωή και η παρουσίαση ορισμένων καλών πρακτικών.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση

- Να αναστοχαστούν για τις δικές τους θεωρητικές παραδοχές σχετικά με την αξιοποίηση της οικογένειας ως πηγής μάθησης στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικότητας.
- Να οριοθετούν βασικά χαρακτηριστικά ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού γονεϊκής εμπλοκής με βάση τη διαπολιτισμικότητα
- Να ολοκληρώσουν έναν συγκεκριμένο σχεδιασμό για την επαγγελματική τους πρακτική.

Έννοιες κλειδιά: *διαπολιτισμικότητα, επαγγελματική πρακτική, γονεϊκή εμπλοκή*

1. Εισαγωγικά

Η συμμετοχή της οικογένειας στο σύγχρονο σχολείο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα ποιοτικής και αποτελεσματικής μάθησης στο χώρο της σχολικής κοινότητας, αλλά και έξω από αυτή (Σακελλαρίου, 2008). Η ευθύνη για την εμπλοκή των γονέων οργανώνεται από τη σχολική κοινότητα που καθορίζει και το βαθμό εμπλοκής με βάση τον προγραμματισμό του, τις ανάγκες και τον αναστοχαστικό διάλογο που αναπτύσσει με τους μετόχους της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Βασικό σημείο αποτελεί η κινητοποίηση ενός ικανού αριθμού γονέων για να δοκιμαστούν οι κατάλληλες πρακτικές εμπλοκής. Είναι σίγουρο πως και οι υπόλοιποι γονείς θα ενδιαφερθούν περισσότερο μόλις υπάρξει μια σταθερή και συνεπής στρατηγική σε σχέση με την ενημέρωση και την εμπλοκή τους.

Η εμπλοκή των γονέων και του οικογενειακού περιβάλλοντος ως άτυπης πηγής μάθησης είναι προαιρετική και ρόλος του σχολείου είναι να την υποκινήσει με συστηματικό τρόπο. Ερευνητικά δεδομένα τεκμηριώνουν ότι οι γονείς (μετανάστες και μη) μπορεί να μη συμμετέχουν με τους παραδοσιακούς τρόπους με τους οποίους προσπαθούμε να τους εντάξουμε (π.χ. συνάντηση γονέων) και πως αυτό δε σημαίνει ότι δεν ενδιαφέρονται (Arvanitis, 2010 & Σακελλαρίου 2007, 2008). Η απροθυμία των γονέων να εμπλακούν με αυτούς τους τρόπους μπορεί να οφείλεται στην πολιτισμική πρακτική και οπτική ότι δεν νομιμοποιούνται να 'επεμβαίνουν' σε μια διαδικασία που ανήκει στο σχολείο ή λόγω μη συμβατής επικοινωνίας (έλλειψη γλώσσας ή σχολικού γραμματισμού) ή ακόμη και τραυματικών εμπειριών που είχαν οι γονείς ως μαθητές ή γονείς. Το κάθε σχολείο αναπροσαρμόζει ανάλογα με τις πρακτικές του και τις ανάγκες του, κατάλληλες δραστηριότητες και επιλέγει ποιες θα κάνει.

Τέλος, **είναι σημαντικό να αναρτάται, να κοινοποιείται και να διακηρύσσεται** η φιλοσοφία του σχολείου (**Διακήρυξη συνεργασίας Σχολείου/ Οικογένειας**) σχετικά με την εμπλοκή της οικογένειας πάνω στο πλαίσιο: **Σχολικός σχεδιασμός – αμφίδρομη επικοινωνία- εναλλακτικοί τρόποι εμπλοκής- συνεργασία-αμοιβαίος σεβασμός.** Η δημοσιοποίηση αυτή θα συμβάλει ώστε η προσπάθεια του σχολείου να συνεργαστεί με τους γονείς και οι όποιες δράσεις να αποτελέσουν κοινό απόκτημα/φιλοσοφία της σχολικής κοινότητας η οποία λειτουργεί ως κοινότητα μάθησης. Οι προσδοκίες των γονέων για την μάθηση των παιδιών τους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον προγραμματισμό του σχολείου και μπορεί να συμβάλουν αποφασιστικά στην αποτελεσματική μάθηση και την ικανοποίηση (Αρβανίτη, 2008, σ.7 στο http://www.ecedu.upatras.gr/services/people/files_publications/FINALVimaAigaiou.pdf).

2. Επίπεδα Εμπλοκής

Σε κάθε περίπτωση η εμπλοκή της οικογένειας μπορεί να στηριχθεί σε ένα στρατηγικό πλάνο με σαφές θεωρητικό πλαίσιο. Ένα από τα ποικίλα θεωρητικά μοντέλα είναι και **το μοντέλο επικαλυπτόμενων σφαιρών επιρροής για τη γονεϊκή εμπλοκή της Epstein (1995)**. Πρέπει να τονιστεί ότι το κάθε σχολείο ανάλογα με τις συνθήκες που υπάρχουν και την ωριμότητα των καταστάσεων μπορεί να επεκταθεί σε περισσότερα από ένα επίπεδα και να εμβαθύνει τη συνεργασία με αμοιβαιότητα και αναστοχαστική διάθεση. Στο τέλος μπορεί να καταλήξει και ένα συμβόλαιο δέσμευσης εμπλοκής & συνεργασίας μεταξύ Σχολείου – Οικογένειας για το πώς πραγματώνεται η μεταξύ τους συνεργασία.

Παρακάτω περιγράφονται τα επίπεδα εμπλοκής όπως εμπλουτίστηκαν για την εφαρμογή τους στην Ελλάδα:

Έξι Επίπεδα εμπλοκής -Epstein (1995)
Βασικές υποχρεώσεις γονέων: Ενδυνάμωση των γονέων στο ρόλο τους για την οικοδόμηση θετικού οικογενειακού περιβάλλοντος μάθησης. Το σχολείο φτιάχνει έναν πίνακα ελέγχου όπως στο http://www.fastennetwork.org/FileUploads/Parental_Involvement_SA.pdf Ή http://www.cga.ct.gov/coc/PDFs/plti/072906_PLTI_parent_checklist.pdf
Βασικές υποχρεώσεις σχολείου: Στόχος, η αμφίδρομη επικοινωνία για να υπάρχει καλή επικοινωνία με γονείς για τις προσδοκίες τους, τις επιδόσεις μαθητών, κτλ.. Το σχολείο φτιάχνει έναν πίνακα ελέγχου όπως στο http://www.mcrel.org/pdf/noteworthy/learners_learning_schooling/checklist.asp Ή http://www.dpi.state.nd.us/title1/targeted/require/parent/6types.pdf
Συμμετοχή της οικογένειας στο σχολείο: (π.χ. Εθελοντισμός: εθελοντική προσφορά γονέων στις τάξεις και στις δράσεις του σχολείου.

Συμμετοχή της οικογένειας στις μαθησιακές δραστηριότητες στο σπίτι.

Μάθηση στο σπίτι: Ιδέες-οδηγίες για το πώς να ενισχύσουν τη μάθηση του παιδιού στο σπίτι)

Συμμετοχή της οικογένειας στη λήψη αποφάσεων: Εμπλοκή των γονέων στη λήψη αποφάσεων για ένα πρότζεκτ, συμμετοχή στα συμβούλια γονέων, κτλ..

Συνεργασία με την κοινότητα: Εντοπισμός υπηρεσιών/οργανώσεων, συνεργασία με κοινοτικούς φορείς και συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα.

Πηγή: Σακελλαρίου, 2008: 58-60

3. Δράσεις Εμπλοκής

Παράδειγμα τέτοιου προγραμματισμού ενεργειών εμπλοκής αποτέλεσε και η **Δράση 7: Σύνδεση σχολείου και κοινότητας** (<http://www.diapolis.auth.gr/index.php/2013-10-17-09-03-44>) του Προγράμματος «Εκπαίδευση Αλλοδαπών & Παλιννοστούντων» που υλοποιήθηκε από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου (2011-2013) με υπεύθυνη την κ. Χρυσή Βιτσιλάκη και Υπεύθυνες Υλοποίησης στην Αττική την κ. Βασιλική Χρυσανθοπούλου και την Ευγενία Αρβανίτη.

Παρακάτω συνοψίζονται ορισμένες από τις ενέργειες που εφαρμόστηκαν σε σχολεία της Αττικής στο πλαίσιο της Δράσης 7. Άλλες ιδέες εμπλοκής μπορούν να αντληθούν από το βιβλίο της Σακελλαρίου, Μ. (2008). *Συνεργασία Νηπιαγωγείου και Οικογένειας. Θεωρία, Έρευνα, Διδακτικές Προτάσεις*. Θεσσαλονίκη: Αυτοέκδοση. & από την ιστοσελίδα <http://www.diapolis.auth.gr/index.php/ekp-yliko/2013-11-07-09-06-25/2013-11-07-09-07-11>

i) Σχολή Επιμόρφωσης Γονέων

a) Η επιμόρφωση των γονέων:

Δηλαδή οργανωμένα ενδοσχολικά σεμινάρια (ως αναπόσπαστο μέρος της σχολικής ρουτίνας) σε θέματα σχολικού & οικογενειακού γραμματισμού καθώς και σε θέματα γενικότερης παιδαγωγικής και δίγλωσσης εκπαίδευσης είναι σημαντική παράμετρος του αποτελεσματικού πολυπολιτισμικού σχολείου στο στόχο τη διαπολιτισμική μάθηση. Σε αυτό το πλαίσιο (με παράλληλη ενημέρωση και ενδυνάμωση των Διευθυντών και εκπαιδευτικών) μπορούν να αξιοποιηθούν δράσεις όπως:

- η αξιοποίηση ατόμων μεταναστευτικής καταγωγής (γονέων, διαπολιτισμικών διαμεσολαβητών, κτλ.) για βιωματική/αφηγηματική κατάθεση εμπειριών, και ενίσχυση της ενσυναίσθησης και της πολιτισμικής επίγνωσης.
- η βιωματική προσέγγιση/παρουσίαση πολιτιστικών θεμάτων (από τη λαογραφική παράδοση του κάθε πολιτισμού) για διαπολιτισμική επικοινωνία.
- η εργασία σε μικτές ομάδες γονέων και η ανταλλαγή απόψεων (διαπολιτισμικός διάλογος) για την ενίσχυση της συλλογικότητας και της αναστοχαστικότητας στο πλαίσιο της σχολικής κοινότητας.
- η παρουσίαση των καλών διαπολιτισμικών πρακτικών και δράσεων.
- η βιντεοσκόπηση δράσεων .

b) Εκπαιδευτικό υλικό για Γονείς:

Σχεδιάζεται το περιεχόμενο και οι όροι συνεργασίας με αρμόδιους μεταφραστές για την παραγωγή/μετάφραση ενημερωτικού υλικού στις μητρικές γλώσσες των χωρών προέλευσης των γονέων των μαθητών της ομάδας-στόχου για τη διευκόλυνσή τους κατά τις κοινωνικές τους υποχρεώσεις και ενέργειες που συνδέονται με την εκπαίδευση των παιδιών τους και όχι μόνο. Παραδείγματα που δείχνουν μια κουλτούρα συμπερίληψης/εμπλοκής/ενημέρωσης όλων των γονέων αποτελούν:

- Η μετάφραση ενημερωτικών εγγράφων και εκπαιδευτικών σημειωμάτων (π.χ. για τον τρόπο μάθησης και αξιολόγησης) στις γλώσσες που αντιπροσωπεύονται στο σχολείο με τη βοήθεια διαπολιτισμικών μεσολαβητών από τις αντίστοιχες κοινότητες μεταναστών.
- Η εκπόνηση και μετάφραση ενός «Γλωσσαρίου Σχολικής Ζωής» σε διάφορες γλώσσες
- Η εκπόνηση και μετάφραση βασικού λεξιλογίου που αφορά την καθημερινότητα των παιδιών στην τάξη, τα μαθήματα, τα αντικείμενα, τις εργασίες, τις κατασκευές στο σχολείο, τον καιρό, το σώμα, τα ρούχα, την ταυτότητα του ατόμου, τα συναισθήματα, τα παιχνίδια, φαγητά, φρούτα κτλ.

c) Δράσεις Σχολικού Γραμματισμού & της Ελληνομάθειας των Γονέων:

*Δηλαδή, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων ελληνομάθειας (κατόπι εκδήλωσης ενδιαφέροντος των μεταναστών γονέων) για την διευκόλυνση της επικοινωνίας. **Η εμπειρία της Δράσης 7 έδειξε ότι** παρ' όλες τις δυσκολίες, υπάρχει πολύ μεγάλη ανάγκη από πλευράς γονέων να συμμετάσχουν σε προγράμματα σχολικού γραμματισμού, αλλά και σε γενικότερα προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού (με την απόκτηση της σχετικής πιστοποίησης της ελληνομάθειάς τους από αναγνωρισμένους φορείς δια βίου μάθησης).*

Η **θεματολογία** των προγραμμάτων της ελληνομάθειας στη Δράση 7 αφορούσε (Χρυσανθοπούλου, Αρβανίτη, 2012, σελ.7):

- Τη σχολική ζωή και πληροφορίες για το εκπαιδευτικό σύστημα

- Συζήτηση για την οργανωτική κουλτούρα του σχολείου, ρόλους, αρχές, κανονισμούς, διαδικασίες, έντυπα, κτλ.
- Τα όργανα διοίκησης και τις μορφές επίσημης και ανεπίσημης επικοινωνίας και ενημέρωσης,
- Τις διαφορές μεταξύ ελληνικής και μητρικών γλωσσών των συμμετεχόντων γονέων ως προς βασικά γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα και δομές
- Εξάσκηση στην ανάγνωση και γραφή της ελληνικής γλώσσας
- Συζητήσεις γύρω από κοινωνικά θέματα, όπως η ανεργία και ο ρατσισμός, και πώς επηρεάζουν τη μεταναστευτική οικογένεια και την εκπαιδευτική πορεία και εξέλιξη των παιδιών

Η συμμετοχή των γονέων σε τέτοια προγράμματα συναντά τα συνηθισμένα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι όπως, η έλλειψη χρόνου, οι δύσκολες και ανελαστικές εργασιακές συνθήκες, η παντελής έλλειψη γλώσσας, οι πολιτισμικοί φραγμοί, κτλ.

ii) Συμβουλευτική Γονέων:

Οργάνωση στα σχολεία διαδικασιών παροχής ατομικής και συλλογικής συμβουλευτικής στήριξης σε μετανάστες και μη γονείς σε σχέση με την ομαλή ένταξη των παιδιών στη σχολική κοινότητα και τη διαμόρφωση ενδοοικογενειακού περιβάλλοντος μαθησιακής ενίσχυσης των παιδιών. Στόχος της Συμβουλευτικής δεν είναι η επίλυση ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων με υποκατάσταση των ειδικών από τους εκπαιδευτικούς. Οι τελευταίοι περιορίζονταν στον εντοπισμό του προβλήματος και στην παραπομπή των γονέων στους ειδικούς (π.χ. ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς κτλ.) προς αναζήτηση κατάλληλης βοήθειας.

Στη Δράση 7 αποδείχθηκε ότι η Συμβουλευτική ήταν μια νέα διαδικασία τυπικής/επίσημης επικοινωνίας μεταξύ οικογένειας και σχολείου, η οποία δοκιμάστηκε για πρώτη φορά. Σημειώθηκαν δυσκολίες σε αρκετά σχολεία καθώς οι γονείς ακόμα δεν αισθάνονταν άνετα να συμμετέχουν ή δυσκολεύονταν λόγω χρόνου ή απόστασης και πολλοί κατέφυγαν σε ομαδική συμβουλευτική. Μια καλή πρακτική που εφαρμόστηκε σε κάποια νηπιαγωγεία, ήταν η προσπάθεια εμπλοκής των ίδιων των γονέων, έτσι ώστε να θέσουν οι ίδιοι τα προβλήματα και τα θέματα που τους απασχολούσαν σχετικά με την εκπαίδευση των παιδιών τους.

Ο θεσμός των Συμβουλευτικών επηρεάζεται από ιδιαιτερότητες και εγγενείς αδυναμίες. Για παράδειγμα

- η απόσταση από το σχολείο από τους τόπους κατοικίας των γονέων.
- η έλλειψη χρόνου.
- εργασιακές συνθήκες.

- οι παππούδες και οι γιαγιάδες δεν ανταποκρίνονται στην πρόσκληση για Συμβουλευτικές, θεωρώντας ότι αυτό ξεπερνάει τις δυνάμεις και τον ρόλο τους στη φροντίδα των εγγονών τους.
- η διαχείριση σοβαρών ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των παιδιών και των ιδίων των γονιών. Π.χ. περιπτώσεις απώλειας, ενδο-οικογενειακής βίας, κτλ., εξομάλυνσης σχέσεων μεταξύ ομάδων διαφορετικού εθνοτικού και εθνοπολιτισμικού υποβάθρου.

Τα θέματα γύρω από τα οποία κινήθηκαν οι Συμβουλευτικές Συναντήσεις στη Δράση 7 (Χρυσανθοπούλου, Αρβανίτη, 2012, σελ.10-11) ήταν τα εξής:

- Ενημέρωση και συζήτηση για τα δικαιώματα των μαθητών σχετικά με τις θρησκευτικές εκδηλώσεις των σχολείων (π.χ. εκκλησιασμός, προσευχή, κτλ.) και πολιτισμικές πρακτικές (π.χ. ενδυμασία, μαντίλα).
- Η γνώση της ελληνικής γλώσσας από γονείς και μαθητές.
- Κοινωνικά θέματα που απασχολούν τους γονείς και έχουν επίπτωση και στη ζωή και εκπαίδευση των μαθητών, όπως η ανεργία και ο ρατσισμός.
- Ζητήματα λειτουργίας σχολείου.
- Ο τρόπος μελέτης των παιδιών στο σπίτι. Δεξιότητες και αυτονομία μελέτης, διαχείριση χρόνου, ποιοτική αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου, συνεργασία γονέων/ παιδιών στη μελέτη στο σπίτι, όρια και δυνατότητες γονέων στη βοήθεια των παιδιών τους.
- Ζητήματα επίδοσης, συμπεριφοράς, πειθαρχίας των μαθητών και εμπέδωσης του γονεϊκού ρόλου ως καίριου παράγοντα για τη μάθηση των παιδιών.
- Ο ρόλος του σχολείου σήμερα. Πώς συνδέεται με την κοινωνική και εργασιακή πραγματικότητα στην Ελλάδα και διεθνώς; Πώς αντιλαμβάνονται οι γονείς τον ρόλο του σχολείου, σε σχέση με τις δικές τους εμπειρίες;
- Τρόποι επικοινωνίας με διαπολιτισμικό διαμεσολαβητή και με θετούς γονείς.
- Ζητήματα λειτουργίας συλλόγου γονέων και συμμετοχής σε αυτόν.
- Ζητήματα διαπολιτισμικής επικοινωνίας στο σχολείο και επίλυση συγκρούσεων στο σχολείο και εκτός.
- Σχέσεις παιδιών στο σχολείο.
- Διαχείριση άγχους, προσδοκίες γονέων για την εκπαίδευση των παιδιών. Εκπαιδευτικοί και γονείς συνεργάζονται στον εντοπισμό ταλέντων στο παιδί.
- Εξοικείωση γονέων με ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης (εφημερίδες, τηλεόραση, διαδίκτυο). Ενίσχυση γνώσης γονέων για θέματα κοινωνίας και πολιτισμού.

- Αξιοποίηση χρόνου για τον προγραμματισμό των σπουδών, επίτευξη στόχων μάθησης, κτλ.

Το σχολείο πάει στην οικογένεια: Δημιουργία μηχανισμού στη σχολική μονάδα ώστε όταν υπάρχει δυσκολία μετάβασης των γονέων αλλοδαπών μαθητών/τριών στο σχολείο (π.χ. λόγω αναπηρίας ή πολιτισμικών περιορισμών) να προβλέπονται κατ' οίκον επισκέψεις.

a) Θετός/η Γονέας:

Γηγενείς γονείς «υιοθετούν» ένα μετανάστη γονέα και να του/της προσφέρουν ατομική βοήθεια και ενθάρρυνση στις προσπάθειές του/της να ενταχθεί στη σχολική κοινότητα, αλλά και να παρακολουθήσει αποτελεσματικά δράσεις του σχολείου που τον αφορούν όπως για παράδειγμα τα μαθήματα ελληνομάθειας. Ωστόσο ο στόχος δεν είναι μόνο αντισταθμιστικός ή ενταξιακός. Ζητούμενο αποτελεί η αμοιβαία διαπολιτισμική επίγνωση, η συνεργασία και η επικοινωνία κατά την οποία και ο γηγενής γονιός εισέρχεται στον κόσμο του «άλλου» και τον αντιλαμβάνεται. Η επικοινωνία διαμείβεται σε έναν ενδιάμεσο χώρο διαπολιτισμικής συνύπαρξης όπου νέες πολιτισμικές πρακτικές υιοθετούνται και εκατέρωθεν στερεότυπα και προκαταλήψεις αναιρούνται.

iii) Διαπολιτισμικές Συναντήσεις & Ευαισθητοποίηση γονέων:

Σχεδιασμός και υλοποίηση σύνθετων δραστηριοτήτων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης, μάθησης και υποκίνησης σχολικής και η οργάνωση δράσεων διαπολιτισμικού περιεχομένου (Argvanitis, 2010; Χρυσανθοπούλου & Αρβανίτη, 2012: 13-16). Οι διαπολιτισμικές συναντήσεις είναι ευκαιρίες μάθησης για όλα τα μέλη της κοινότητας και οικοδόμησης διαπολιτισμικού κεφαλαίου.

Για παράδειγμα:

ΔΡΑΣΗ 7- ΘΕΜΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ 2012

«Ο γάμος των γονιών μου: Η γαμήλια τελετή σε τρεις περιοχές της Αλβανίας». Αφήγηση από μαθήτριες, με παρουσίαση βίντεο και φωτογραφικού υλικού από τους γάμους των γονέων τους, με γαμήλια τραγούδια και εδέσματα που προσφέρθηκαν από τους γονείς.

«Όλοι μαζί μπορούμε». Πολιτιστικό πρόγραμμα της Ομάδας Διαφορετικότητας του Σχολείου. Αφηγήσεις γονέων και παιδιών για αλλαγές στη ζωή τους, εικόνες, μουσικές, τραγούδια, χοροί και γεύσεις από τόπους καταγωγής.

«Όταν λαλούν Πρώτη και Έκτη, δρᾶτουν, ανοίγουν, μαθαίνουν». Διαπολιτισμική εκδήλωση για τη Δράση 7, συνυφασμένη με την αξιόλογη ιστοσελίδα <http://31drasi7.webnode.gr/>, που δημιούργησαν οι εκπαιδευτικοί Κωνσταντίνος Τσαμουράς και Καλλιόπη Παναγιώτου με τη βοήθεια των μαθητών και με διαπολιτισμικό υλικό (παραμύθια, παροιμίες, τραγούδια, συνταγές κτλ.) που παρείχαν οι γονείς. Στην εκδήλωση αναγνώστηκαν ιστορίες, παρουσιάστηκαν βίντεο, χορεύτηκαν χοροί και τραγουδήθηκαν τραγούδια από τις χώρες καταγωγής των μαθητών, ενώ η εκδήλωση συνοδεύτηκε από αναμνηστικό βιβλιαράκι που περιλαμβάνει μέρος του υλικού.

Διαπολιτισμική εκδήλωση στο τέλος του σχολικού έτους, που περιλάμβανε χορούς και παιχνίδια από τους τόπους καταγωγής των γονέων, ζωγραφική και επιτραπέζια παιχνίδια με τη συμμετοχή και την καθοδήγηση των γονέων, καθώς και την αφήγηση και την παρουσίαση ως ταινία κινουμένων σχεδίων του παραμυθιού «Το τέρας και ο ξένος», που είχαν φτιάξει οι ίδιοι οι μαθητές. Για πληροφορίες για τις πρωτοποριακές αυτές, και άλλες, διαπολιτισμικές πρωτοβουλίες του συγκεκριμένου σχολείου, βλ. την ιστοσελίδα του, <http://www.132grava.net>.

Bazaar. Μαθητές και δάσκαλοι συνεργάστηκαν ανταλλάζοντας εμπειρίες από τον εορτασμό του νέου έτους στους τόπους καταγωγής τους. Η τοπική κοινωνία προσκλήθηκε και απόλαυσε το γεγονός.

Διαβάστηκε και συζητήθηκε στις τάξεις ένα παραμύθι αναφερόμενο στον ρατσισμό (Βούλας Παπαγιάννη, *Η Μπουμπού και η Μπαμπαλού*, Κέντρο Διαπολ. Αγωγής Ε.Κ.Π.Α., 2004). Το παραμύθι ζωγραφίστηκε και οι ζωγραφιές αναρτήθηκαν στους διαδρόμους του σχολείου. Επίσης, διαβάστηκαν αποσπάσματα από το βιβλίο των Φωτ. Τσαλίκου και Ιω. Πουλοπούλου, *Ο συμμαθητής, η συμμαθήτριά μου από άλλη χώρα. Ο χώρος είναι στην καρδιά* (Ινστ. Μεταν. Πολιτικής, Unicef, Ελληνικά Γράμματα, 2004) και συζητήθηκαν οι διαφορετικές αντιλήψεις και απόψεις των αλλοδαπών μαθητών του βιβλίου για την Ελλάδα, τους τόπους καταγωγής τους κτλ.

Μητέρα μαθητή με καταγωγή από τη Ρωσία προσκλήθηκε και μίλησε στους μαθητές της Πρώτης και της Δευτέρας τάξης για τα δέντρα, τα φυτά και τα λουλούδια στην πατρίδα της. Ακολούθησε δεντροφύτευση στα παρτέρια του σχολείου.

Με αφορμή συνθήματα που βρέθηκαν γραμμένα στους τοίχους του σχολείου, οι μαθητές, με τη βοήθεια των δασκάλων, έβαψαν τους τοίχους και τους ζωγράρισαν.

Αντλώντας από τη θεματολογία του «ταξιδιού», που αποτελεί βιωματική εμπειρία πολλών μαθητών, οι μαθητές της Β΄τάξης έγραψαν, και οι μαθητές της Α΄τάξης ζωγράρισαν, το δικό τους παραμύθι, με θέμα «το ταξίδι» και το παρουσίασαν, δραματοποιημένο, στην τελική γιορτή του σχολείου.

Ημερίδα κατά την λήξη του σχολικού έτους: «Χτίζοντας γέφυρες επικοινωνίας με τους Γονείς» (Πολυπολιτισμική προσέγγιση). Η Ημερίδα περιλάμβανε έκθεση έργων ζωγραφικής των μαθητών, διαδραστικό θέατρο με τίτλο «Μαθήματα καρδιάς» από τη Διεθνή Αμνηστία, παραδοσιακούς χορούς, απαγγελίες και αφηγήσεις από την Αλβανία και την Ουκρανία, λαϊκούς χορούς, χορούς Κολομβιανών, που παρουσίασαν ενήλικες, και χορογραφίες από τα παιδιά του γυμνασίου.

Δραματοποίηση του διηγήματος του Αλ. Παπαδιαμάντη, «Ο ξεπεσμένος δερβίσης», από την ομάδα «Στροφή» του Σχολείου. Ευαισθητοποίηση και επεξεργασία, μέσω του διηγήματος, των επίκαιρων εννοιών του ξένου, του ανέστιου, του πλάνητα, του μη αποδεκτού.

Εορτασμός γενεθλίων μαθήτριας με τραγούδια γενεθλίων σε διάφορες γλώσσες τραγουδισμένα από ομάδες μαθητών και με συμμετοχή γονέων. Παιχνίδια και τραγούδια σε διάφορες γλώσσες.

Ζωγραφίες και ευχές για το Πάσχα σε διάφορες γλώσσες. Αποτύπωση εννοιών πολυγλωσσικά και πολυπολιτισμικά, π.χ. κάρτες ζωγραφισμένες από μαθητές με διάφορες σημαίες χωρών καταγωγής και με έννοιες σε διάφορες γλώσσες.

Η γιορτή περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, πολωνικά τραγούδια και χορούς από ομάδες του Πολωνικού σχολείου στην Ελλάδα, δραματοποίηση του «Ποντιακού Γάμου» από μαθητές και μαθήτριες του Σχολείου με συμμετοχή οργανοπαικτών, Latin και σύγχρονους χορούς, καθώς και ποντιακούς χορούς και τραγούδια, από μαθητές και μαθήτριες. Η γιορτή ήταν το επιστέγασμα ενός «διαπολιτισμικού ταξιδιού από τον

ποντιακό ελληνισμό της Ρωσίας στην σύγχρονη ελληνική κοινωνία στο Μενίδι», που υλοποιήθηκε από την Περιβαλλοντική Ομάδα του Διαπολιτισμικού Γυμνασίου στα πλαίσια της Δράσης 7, όπως δηλώνεται στην εφημερίδα της Περ. Ομάδας, αρ. φύλλου 9 (Απρίλιος – Ιούνιος 2012).

Οι δραστηριότητες αυτές (όπως οι διαπολιτισμικές γιορτές) περιλαμβάνουν στοιχεία που αναδεικνύουν τη διαφορετικότητα και την αξία της πολυπολιτισμικότητας, με την εμπλοκή των εκπαιδευτικών, των και των γονέων. Ωστόσο μπορεί η συμμετοχή των γονέων να είναι περιορισμένη ή επιφανειακή (π.χ. να συμμετέχουν με κάποια φαγητά ή διαπολιτισμικό υλικό), χωρίς να συντελείται πραγματική και ουσιαστική διαπολιτισμική ανταλλαγή/συνεργασία και επικοινωνία μέσα από δράση-αμοιβαιότητα-αναστοχασμό και περεταίρω κινητοποίηση.

Γι' αυτό απαιτείται προσεκτικός σχεδιασμός από πλευράς εκπαιδευτικών και συναπόφαση με τους γονείς. Δηλαδή απαιτείται περισσότερη καθοδήγηση, και ενδεχομένως και θεωρητική υποστήριξη, σε θέματα ετερότητας και διαπολιτισμικότητας, έτσι ώστε να οργανωθούν σωστά και με συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών (γονέων, μαθητών, εκπαιδευτικών, μεταναστευτικής και ευρύτερης κοινότητας). Οι διαπολιτισμικές συναντήσεις/εκδηλώσεις δεν πρέπει να είναι σύντομες, διαδικαστικού τύπου δραστηριότητες με επίφαση διαπολιτισμικότητας, αλλά να προκύπτουν από ουσιαστική και μακροπρόθεσμη συνεργασία του σχολείου με τις οικογένειες των γηγενών, των αλλοδαπών και των παλιννοστούντων μαθητών, με αποτέλεσμα να δημιουργείται η συναίσθηση κοινότητας και να οικοδομείται ένα διαπολιτισμικό μαθησιακό κεφάλαιο (Αρβανίτη, 2015).

Επιπλέον παραδείγματα πολιτισμικών ανταλλαγών (με μετάφρασή τους στις γλώσσες που αντιπροσωπεύονται στο σχολείο) που αποτελούν και υλικό που εμπλουτίζει το πρόγραμμα σπουδών είναι:

- Εικαστικές παρεμβάσεις με γκράφιτι στο εξωτερικό του σχολείου,
- Συγκέντρωση και δημοσίευση στην εφημερίδα/ιστοσελίδα του σχολείου
 - απόψεων των μαθητών γύρω από έννοιες όπως η μετανάστευση, η προσφυγιά, η διαφορετικότητα,
 - αφηγήσεων ζωής γονέων και παππούδων από άλλες χώρες καταγωγής,
 - καταγραφή εθίμων, παροιμιών, λαϊκών παραδόσεων, εθίμων, τραγουδιών με κοινή δομή
 - πολύγλωσσο υλικό που δημιουργείται από τα παιδιά με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών και των γονέων, και επεξεργάζεται σημαντικές έννοιες

και θέματα σε διάφορες γλώσσες (π.χ. έννοια πατρίδας, ευχές το Πάσχα κτλ.).

- ο κοινά πρότζεκτ για τη λαϊκή παράδοση, ιστορικά & θρησκευτικά γεγονότα.
- ο Αφηγηματικές αναπαραστάσεις και δραματοποιήσεις που προωθούν τη διαπολιτισμικότητα μέσα από τις έννοιες του ξένου και του μετανάστη για παράδειγμα στα παραμύθια
- ο Φίλμ και βιντεάκια, κτλ

Σε όλες αυτές τις δράσεις το οικογενειακό περιβάλλον είναι αστείρευτη πηγή μάθησης και διαφορετικότητας με τους γονείς να εμπλέκονται ενεργά στη μάθηση των παιδιών τους παρέχοντας βιώματα και αφηγήσεις. Ο παιδαγωγικός σχεδιασμός όλων των δράσεων θα πρέπει να αναδεικνύει βιωματικές, εννοιολογικές, αναλυτικές και μετασχηματιστικές διαστάσεις (βλ. προσέγγιση **Μάθηση μέσω Σχεδιασμού-<http://neamathisi.com>**) για μια ολιστική μάθηση (βλέπε στο Χρυσανθοπούλου & Αρβανίτη, 2014 εφαρμογή της προσέγγισης με την αξιοποίηση της λαογραφικής έρευνας πεδίου).

iv) Διαμεσολάβηση:

Η αξιοποίηση τοπικών εθνοπολιτισμικών φορέων και ΜΚΟ για παροχή διερμηνείας και υπηρεσιών μετάφρασης (με τη δημιουργία πολυγλωσσικού ενημερωτικού και εκπαιδευτικού υλικού στις μητρικές γλώσσες των γονέων) στο σχολείο αλλά και υποστήριξης και διευκόλυνσης της διαπολιτισμικής επικοινωνίας (π.χ. την εκατέρωθεν γλωσσική, κοινωνική και πολιτισμική ενημέρωση των γονέων) είναι καλή πρακτική που εφαρμόζεται από αρκετά σχολεία στη χώρα μας σε εθελοντικής βάση. Σε άλλες χώρες είναι επίσημη διαδικασία και παρέχεται ως υπηρεσία από το Δήμο ή τα κράτος στα σχολεία. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Arvanitis & Kameas, 2014). Από την εμπειρία της Δράσης 7 προκύπτει ότι οι γονείς τείνουν να «ανοίγονται» πιο εύκολα στο διαπολιτισμικό διαμεσολαβητή, που μιλά τη γλώσσα τους και μοιράζεται την κουλτούρα τους. Παράλληλα καταγράφηκε η ανάγκη για διαπολιτισμικούς διαμεσολαβητές για νεοεισερχόμενες μεταναστευτικές ομάδες και τις αντίστοιχες γλώσσες όπως Αραβικά ή Αφγανικά.

v) Κοινωνική Δικτύωση Φορέων:

Για την καλύτερη πρόσβαση του σχολείου και τη σύνδεσή του με το οικογενειακό περιβάλλον των γονιών και των μαθητών μια καλή πρακτική είναι το άνοιγμα του στην τοπική κοινωνία και στους κοινωνικούς και πολιτισμικούς φορείς. Για παράδειγμα η συγκρότηση ενός δικτύου το οποίο απαρτίζουν οι σύλλογοι γονέων, οι σύλλογοι κοινωνικών λειτουργών, οι μεταναστευτικές κοινότητες, τα τοπικά ΜΜΕ, οι λοιποί κοινωνικοί & πολιτιστικοί φορείς (και από διαφορετικές εθνικότητες), αλλά και

ευαισθητοποιημένες προσωπικότητες και επαγγελματικά δίκτυα που δραστηριοποιούνται στα θέματα που συνδέονται με την παιδαγωγική πράξη και τις ανάγκες του σχολείου (μαθησιακές, εθνοπολιτισμικές, κτλ.) ώστε να προσφέρουν εμπειρογνωμοσύνη. Οι εκπαιδευτικές συνέργειες με τέτοιους φορείς αφενός διευρύνουν το φάσμα απήχησης των σχολικών δραστηριοτήτων και προσεγγίζουν τους γονείς στις σφαίρες που κινούνται και αφετέρου δημιουργούν αυθεντικές καταστάσεις διαπολιτισμικής μάθησης.

4. Καλές Πρακτικές

Παραδείγματα Καλών Πρακτικών της ΠΟΔ Αττικής το 2012

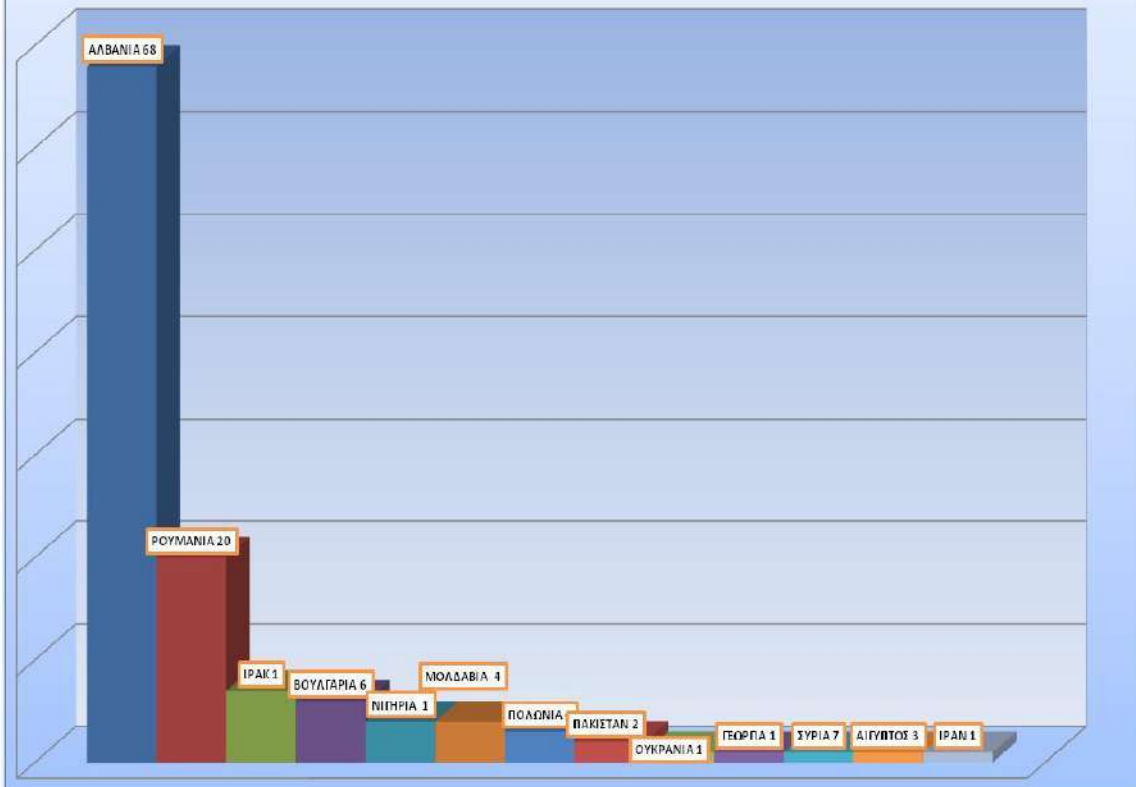
Πηγή: Χρυσανθοπούλου & Αρβανίτη, 2012: 27-39

i) Για χαρτογράφηση αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών και των οικογενειών τους.

Διάφορες συνεργαζόμενες σχολικές μονάδες απέστειλαν πίνακες και διαγράμματα που αποτύπωναν με σαφήνεια και παραστατικότητα διάφορα δημογραφικά και κοινωνικο-πολιτισμικά στοιχεία των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών τους. Παρατίθενται δύο παραδείγματα:

Από το 52^ο Δ. Σ. Αθηνών. Μια προσπάθεια καταγραφής και αποτύπωσης του μαθητικού πληθυσμού σε ποσοστιαία αναλογία ανά χώρα προέλευσης.

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

133^ο Δ. Σ. Αθηνών. Ο παρακάτω συνοπτικός πίνακας δείχνει τον αριθμό, το φύλο και την χώρα καταγωγής των αλλοδαπών μαθητών:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ [Κατάσταση λειτουργίας συμβατότητας] - Microsoft Excel

Κεντρική Εισαγωγή Διάταξη σελίδας Τύποι Δεδομένα Αναθεώρηση Προβολή

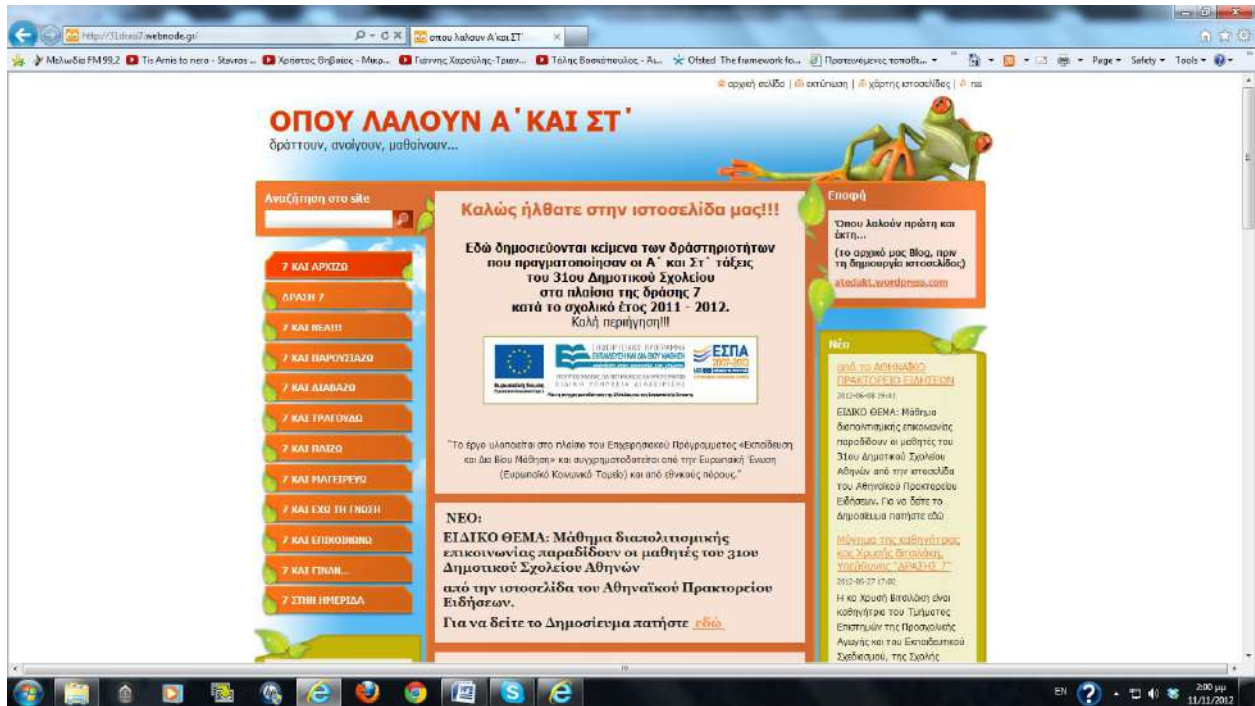
Επίκολληση Προσέγερση Γραμματοσειρά Στοιχισμός Αριθμός Μορφοποίηση τύπου ορούς Μορφοποίηση ως πίνακα Στυλ κελιών Μορφοποίηση Κόλλα

Α31

133 ^ο ΑΘΗΝΩΝ		ΣΧ. ΕΤΟΣ: 2011/12												
ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ														
Α/Α	ΧΩΡΑ	Α'		Β'		Γ'		Δ'		Ε'		ΣΤ'		ΣΥΝ.
		Α	Κ	Α	Κ	Α	Κ	Α	Κ	Α	Κ	Α	Κ	
1	ΑΙΓΥΠΤΟΣ			2	1							1		4
2	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	4			1									5
3	ΑΛΒΑΝΙΑ	8	6	7	4	6	2	5	7	9	5	6	3	68
4	ΑΛΓΕΡΙΑ		1	1										2
5	ΑΡΜΕΝΙΑ													
6	ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	2												2
7	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ				1	2	1	2	2	1				9
8	ΓΕΩΡΓΙΑ			1					1	1				3
9	ΓΚΑΝΑ									1				1
10	ΙΝΔΙΑ					1	1							2
12	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	1	1	3	1	1						1		8
13	ΝΙΓΗΡΙΑ					2	1	1						4
14	ΟΥΚΡΑΝΙΑ			1		1				1		1		4
15	ΠΟΛΩΝΙΑ	1	1						1	2	1	1		7
21	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	3	1			1	3	2	2	1	1	1		15
22	ΣΙΕΡΑ ΛΕΩΝΕ				1				1	1				3
23	ΣΟΥΔΑΝ													
24	ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ		1											1
25	ΣΥΡΙΑ		1	2										3
26	ΤΥΝΗΣΙΑ		1											1

ii) Για διαπολιτισμικές ανταλλαγές και διαπολιτισμικές συναντήσεις και εκδηλώσεις στα συνεργαζόμενα σχολεία (βλ. επίσης αναλυτικά ανωτέρω 7.1.7 και 7.2.4):

- Η δημιουργία μιας διαδραστικής ιστοσελίδας για τη Δράση 7 στο 31^ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών (<http://31drasi7.webnode.gr/>) από τους εκπαιδευτικούς Κωνσταντίνο Τσαμουρά και Καλλιόπη Παναγιώτου, με τη βοήθεια των μαθητών και με διαπολιτισμικό υλικό (παραμύθια, παροιμίες, τραγούδια, συνταγές κτλ.) που παρείχαν οι γονείς, με τον τίτλο, «Όταν λαλούν Πρώτη και Έκτη, δράττουν, ανοίγουν, μαθαίνουν». Ακολουθήθηκε από την οργάνωση διαπολιτισμικής εκδήλωσης για τη Δράση 7. Στην εκδήλωση αναγνώστηκαν ιστορίες, παρουσιάστηκαν βίντεο, χορεύτηκαν χοροί και τραγουδήθηκαν τραγούδια από τις χώρες καταγωγής των μαθητών, και συνοδεύτηκε από αναμνηστικό βιβλιαράκι που περιλαμβάνει μέρος του υλικού.

- **Αφίσα και πρόσκληση σε Ημερίδα που οργανώθηκε κατά τη λήξη του σχολικού έτους από το 65^ο Γυμνάσιο Αθηνών, με τον τίτλο: «Χτίζοντας γέφυρες επικοινωνίας με τους Γονείς» (Πολυπολιτισμική προσέγγιση).** Η Ημερίδα περιλάμβανε έκθεση έργων ζωγραφικής των μαθητών, διαδραστικό θέατρο με τίτλο «Μαθήματα καρδιάς» από τη Διεθνή Αμνηστία, παραδοσιακούς χορούς, απαγγελίες και αφηγήσεις από την Αλβανία και την Ουκρανία, λαϊκούς χορούς, χορούς Κολομβιανών, που παρουσίασαν ενήλικες, και χορογραφίες από τα παιδιά του γυμνασίου. Στο ίδιο σχολείο πραγματοποιήθηκε δραματοποίηση του διηγήματος του Αλ. Παπαδιαμάντη, «Ο ξεπεσμένος δερβίσης», από την ομάδα «Στροφή» του Σχολείου. Ευαισθητοποίηση και επεξεργασία, μέσω του διηγήματος, των επίκαιρων εννοιών του ξένου, του ανέστιου, του πλάνητα, του μη αποδεκτού.

ΗΜΕΡΙΔΑ 3 [Λειτουργία συμβατότητας] - Microsoft Word

Κεντρική Εισαγωγή Διάταξη σελίδας Αναφορές Στοιχεία αλληλογραφίας Αναθεώρηση Προβολή Σχεδίαση Διάταξη

Αποκοπή Εισαγωγή Πιέξο μορφοποίησης Προσέρα

Calibri 11

Γραμματοσειρά Παραρρησός

ΑαBbCcDd AaBbCcDd AaBbCc AaBbCc AaBbCc AaBbCcCcf Αλλνλ στυλ

Εύρεση Αντικατάσταση Επύλογλ Επεξεργασία

Σύνδροργάνωση:

- 65^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑΦΥΛΛΟΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

65^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Κοιμησώνεσ, Μ. Φιλοσόφου 71
11145 Κόκκω Παισημα-Αθήνα
Τηλ. 210 - 8327400

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
"ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ"

ΗΜΕΡΙΔΑ
Θέμα: «Χτίζοντας γέφυρες επικοινωνίας
με τους Γονείς» (Πολυπολιτισμική προσέγγιση)

*Strefas At
Sagel / Aufgeben und Kitzeln*

«Πάρε όποιο δρόμο, όποια κορφή, ρώτα όποιο δένδρο θέλεις.
Μ' ακούσ; Οι δρόμοι άλης της γης θγαίνουνε στην καρδιά μου!
Μην ξεχαστείς κοιτάζοντας το φως. Τ' ακούσ;. Να 'ρθεις!»

Βρεττάκος Νικήφδρος (*«Μαζεύω τα περσένα σπάκια»*)

Σελίδα 1 από 2 λέξεις 220 Ελληνικά

9:40 AM 1/21/2013

ΗΜΕΡΙΔΑ 3 [Λειτουργία συμβατότητας] - Microsoft Word

Κεντρική Εισαγωγή Διάταξη σελίδας Αναφορές Στοιχεία αλληλογραφίας Αναθεώρηση Προβολή Σχεδίαση Διάταξη

Αποκοπή Εισαγωγή Πιέξο μορφοποίησης Προσέρα

Calibri 11

Γραμματοσειρά Παραρρησός

ΑαBbCcDd AaBbCcDd AaBbCc AaBbCc AaBbCc AaBbCcCcf Αλλνλ στυλ

Εύρεση Αντικατάσταση Επύλογλ Επεξεργασία

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Θα είναι τιμή για μας να παρακολουθήσετε την
Ημερίδα
την Τρίτη 19 Ιουνίου 2012, ώρες 7.30 έως 10 μ.μ.

Οι Υπεύθυνοι Καθηγήτριες Ο Διευθυντής
Κοτσιαφίτου Αναστασία Φιτσιάλης Γεώργιος
Καστρινάκη Φιλώ

Η Πρόεδρος
Συλλόγου Γονέων & Κηδεμόνων
Παναγιωτουάκου Διαμάντω

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ Α'

9:00'-14:00': Έκθεση Ζωγραφικής, με έργα μαθητών και μαθητριών.
Υπεύθυνος: **Μώρης Ιωάννης**, Καθηγητής Καλλιτεχνικών.

ΜΕΡΟΣ Β'

7:00'-7:30' μ.μ.: Χαιρετισμοί
7:30'-8:30' μ.μ.: Διαδραστικό Θέατρο, με τίτλο «**Μαθήματα καρδιάς**», από τη **Διεθνή Αμνηστία**.
8:30'-9:20' μ.μ.: Παραδοσιακοί χοροί.
9:20'-9:30' μ.μ.: Απαγγελία - αφήγηση (Αλβανία, Ουκρανία).
9:30'-9:42' μ.μ.: Λαϊκοί χοροί.
9:42'-9:50' μ.μ.: **Χορός Κολομβιανών** (Ιστορία του χορού, από ενήλικες).
9:50'-10:00' μ.μ.: **Χορογραφία** από παιδιά του Γυμνασίου μας.

Σελίδα 2 από 2 λέξεις 220 Ελληνικά

9:40 AM 1/21/2013

- Στο 87^ο Διαπολιτισμικό Δημοτικό Αθηνών έλαβαν χώρα οι ακόλουθες εκδηλώσεις και ανταλλαγές, που αναφέρονται ως καλές πρακτικές:

- 1.) Βαazaar τις παραμονές του νέου έτους. Μαθητές και δάσκαλοι συνεργάστηκαν ανταλλάζοντας εμπειρίες από τον εορτασμό του νέου έτους στους τόπους καταγωγής τους. Η τοπική κοινωνία προσκλήθηκε και απόλαυσε το γεγονός.
- 2.) Διαβάστηκε και συζητήθηκε στις τάξεις ένα παραμύθι αναφερόμενο στον ρατσισμό (Βούλας Παπαγιάννη, *Η Μπουμπού και η Μπαμπαλού*, Κέντρο Διαπολ. Αγωγής Ε.Κ.Π.Α., 2004). Το παραμύθι ζωγραφίστηκε και οι ζωγραφιές αναρτήθηκαν στους διαδρόμους του Στo σχολείου. Επίσης, διαβάστηκαν αποσπάσματα από το βιβλίο των Φωτ. Τσαλίκoυγλου και Ιω. Πουλοπούλου, *Ο συμμαθητής, η συμμαθήτριά μου από άλλη χώρα. Ο χώρος είναι στην καρδιά* (Ινστ. Μεταν. Πολιτικής, Unicef, Ελληνικά Γράμματα, 2004) και συζητήθηκαν οι διαφορετικές αντιλήψεις και απόψεις των αλλοδαπών μαθητών του βιβλίου για την Ελλάδα, τους τόπους καταγωγής τους κτλ.
- 3.) Διαπολιτισμική περιβαλλοντική αγωγή: Μητέρα μαθητή με καταγωγή από τη Ρωσία προσκλήθηκε και μίλησε στους μαθητές της Πρώτης και της Δευτέρας τάξης για τα δέντρα, τα φυτά και τα λουλούδια στην πατρίδα της. Ακολούθησε δεντροφύτευση στα παρτέρια του σχολείου. Επίσης, με αφορμή συνθήματα που βρέθηκαν γραμμένα στους τοίχους του σχολείου, οι μαθητές, με τη βοήθεια των δασκάλων, έβαψαν τους τοίχους και τους ζωγράρισαν με θέματα που τονίζουν τις αρχές της συλλογικότητας και της συνεργασίας.
- 4.) Αντλώντας από τη θεματολογία του «ταξιδιού», που αποτελεί βιωματική εμπειρία πολλών μαθητών, οι μαθητές της Β΄τάξης έγραψαν, και οι μαθητές της Α΄τάξης ζωγράρισαν, το δικό τους παραμύθι, με θέμα «το ταξίδι» και το παρουσίασαν, δραματοποιημένο, στην τελική γιορτή του σχολείου. Οι μικροί μαθητές, εξοικειωμένοι με τα ταξίδια και τις μετακινήσεις, λόγω των μετακινήσεων των οικογενειών τους και των ιδίων προσωπικά, χρησιμοποίησαν βιωματικά στοιχεία και σύμβολα για να φτιάξουν το παραμύθι αυτό. Μαζί με το παραμύθι «Το τέρας και ο ξένος» του 132^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών, που αναφέρεται αμέσως κατωτέρω, η Βασιλική Χρυσανθοπούλου, υπεύθυνη της ΠΟΔ Αττικής για τη Δράση 7, θα τα παρουσιάσει και θα τα αναλύσει στο διεθνές Συνέδριο με τίτλο «Οι αδελφοί Γκριμμ και το λαϊκό παραμύθι: αφηγήσεις, αναγνώσεις, μεταμορφώσεις», που οργανώθηκε από το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, το Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στην Αθήνα (22-24.11.2012). Ο τίτλος της ανακοίνωσής της, που προβάλλει την συνεισφορά της Δράσης 7 και του Προγράμματος εν γένει, στην εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών, είναι: «Αφηγηματικές αναπαραστάσεις και διαπολιτισμικότητα: Ο ξένος και ο μετανάστης στα παραμύθια του ελληνικού σχολείου».

ΤΟ ΑΝΕΜΟΣΤΡΟ ΒΙΛΑΚΙ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥΣ
ΓΡΑΜΜΕΝΟ

ΑΠΟ ΤΑ ΙΔΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΕΜΑΣ

«ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ „ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΗΣ ΜΑΓΕΙΑΣ»

ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΙ ΕΝΑΝ ΚΑΙΡΟ

Ήταν ΕΝΑ

ΑΝΕΜΟΣΤΡΟΒΙΛΑΚΙ

Που ζούσε στη χώρα των **ΑΝΕΜΩΝ**.

Μια μέρα, αποφάσισε ΝΑ Κάνει Ενα ΜΕΓΑΛΟ
ΤΑΞΙΔΙ, να δει ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ, πως είναι

η

ΘΑΛΑΣΣΑ.....

- iii) Δημιουργία πολύγλωσσου εκπαιδευτικού υλικού από τους μαθητές με τη βοήθεια των γονέων:

82° Νηπιαγωγείο Αθηνών: Δημιουργικό πολύγλωσσο, για παράδειγμα, κάρτες (ελληνικά, αλβανικά, ρωσικά) που δημιουργήθηκε από τα παιδιά με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών και των γονέων, και επεξεργάζεται σημαντικές έννοιες και θέματα σε διάφορες γλώσσες (π.χ. έννοια πατρίδας, ευχές το Πάσχα κτλ.).

ΚΩΛΟ ΠΟΨΧΟ ΕΥΧΕΖ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΧΡΗΝΤΟΣ ΡΩΣΙΚΑ

ВОСКРЕСЕ ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ

Gëzuar pashkëf ΑΛΒΑΝΙΚΑ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΩΣΙΚΑ

ВОСКРЕСЪ (ХРИСТ) ΑΓΓΛΙΚΑ

COUPRESPOURQUIS ΓΑΛΛΙΚΑ

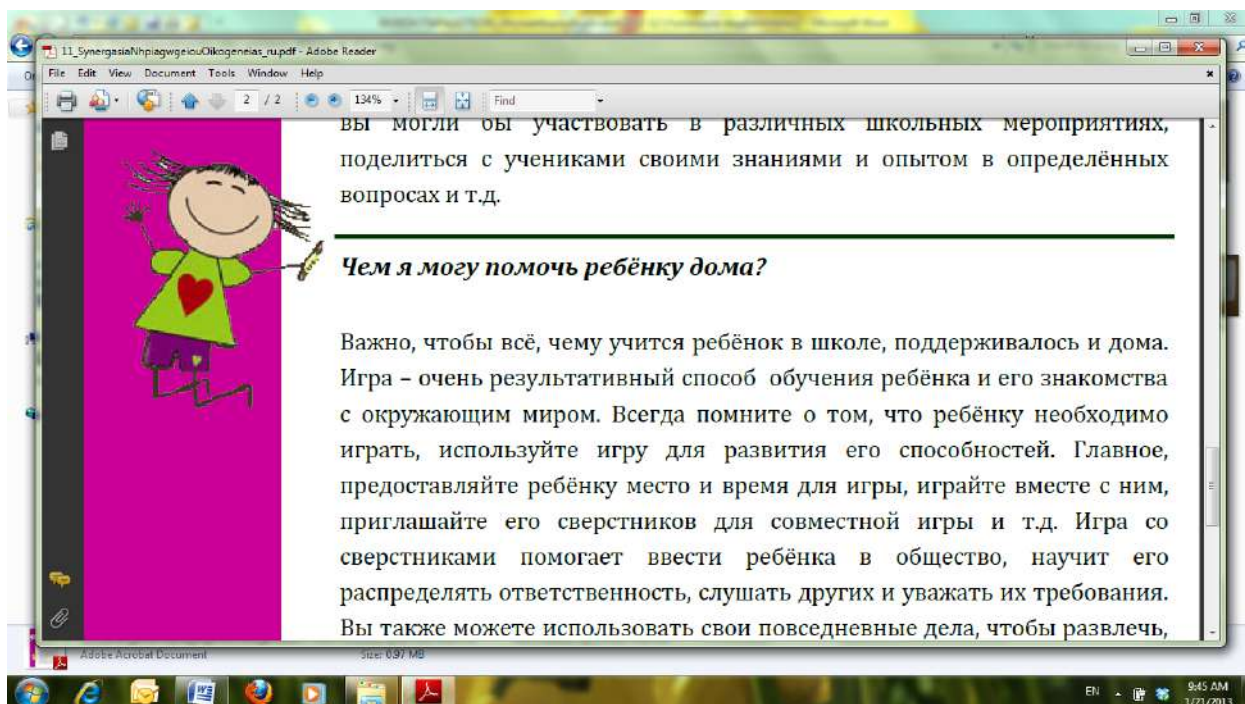
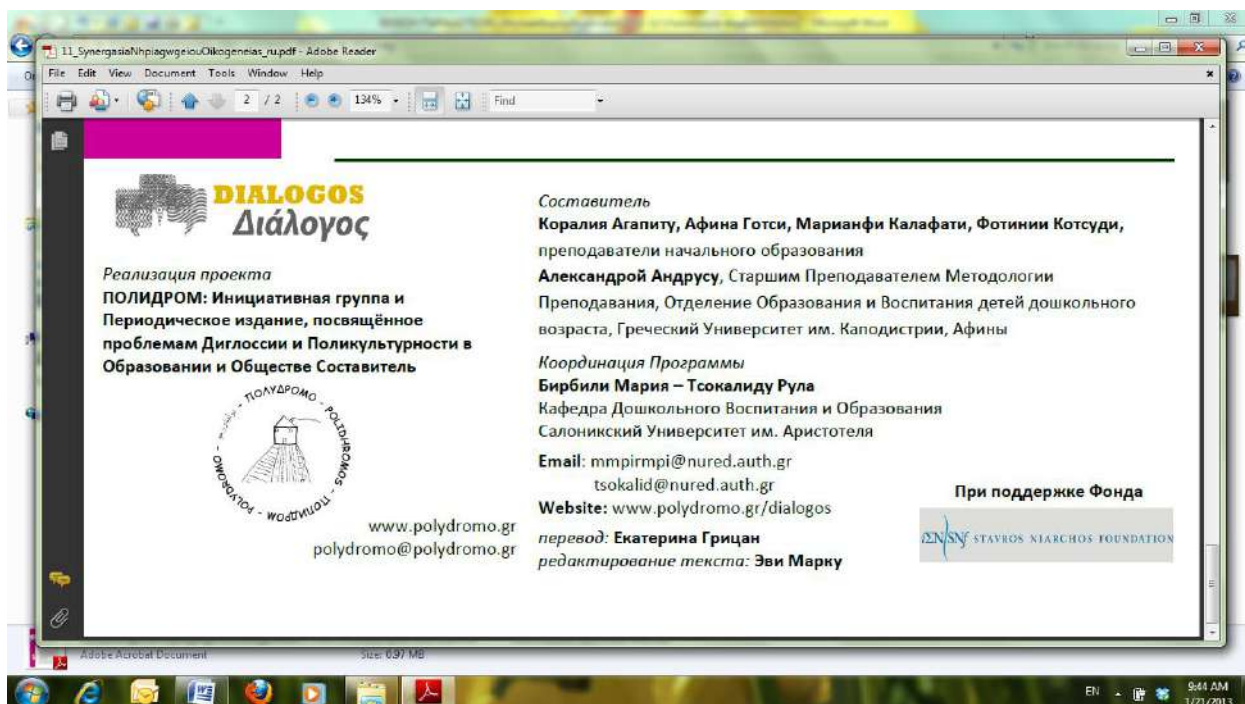
ძმობისთვის ცქიხეP GEORGIANA

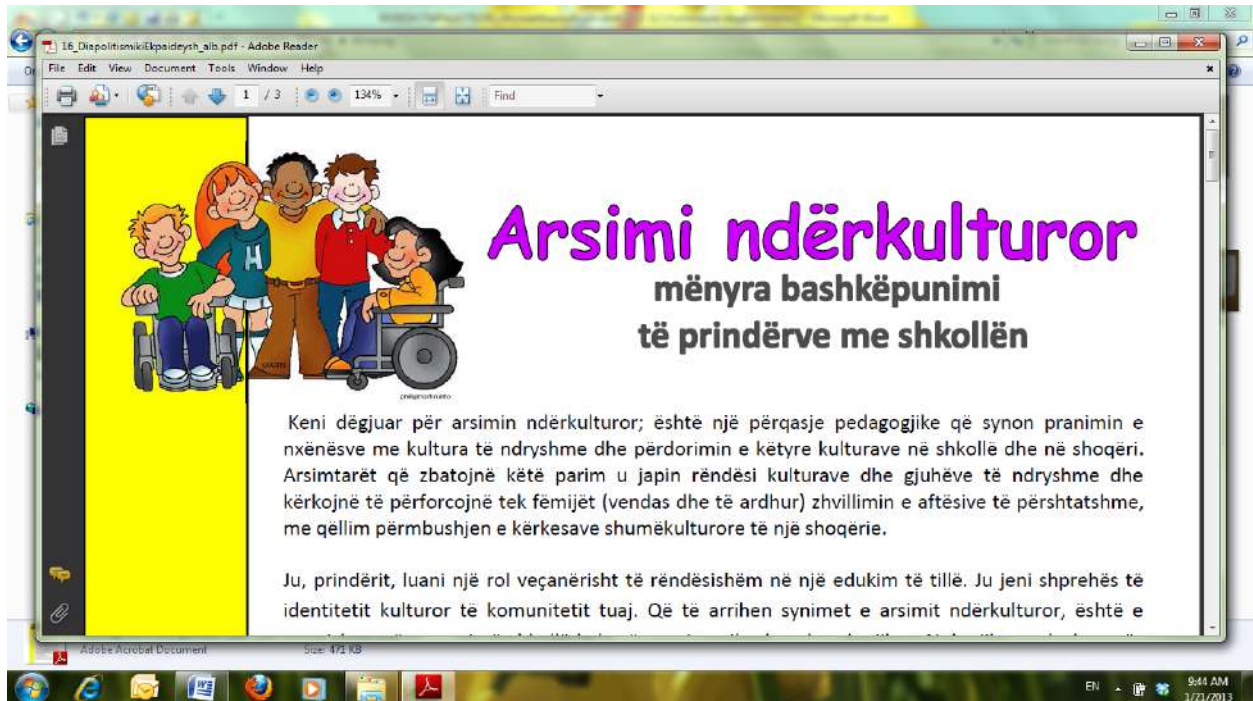

iv) Εκπαιδευτικό υλικό για γονείς:

Το 82^ο Νηπιαγωγείο Αθηνών δημιούργησε πολύγλωσσο ενημερωτικό υλικό για τη διαπολιτισμικότητα και την Δράση 7, με τη βοήθεια εκπαιδευτικών και γονέων, και το απέστειλε στους γονείς (βλ. κατωτέρω). Επίσης, το 38^ο Νηπιαγωγείο Αθηνών κατέθεσε άφθονο υλικό ενημερωτικών εγγράφων και σημειωμάτων προς τους γονείς, στα αγγλικά και στα αραβικά, σχετιζόμενο με δικαιολογητικά που χρειάζονται για την εγγραφή των παιδιών τους στο σχολείο, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές επισκέψεις, καθώς και βασικό λεξιλόγιο που αφορά την καθημερινότητα των παιδιών στην τάξη, τα μαθήματα, τα αντικείμενα, τις εργασίες, τις κατασκευές στο σχολείο, τον καιρό, το σώμα, τα ρούχα, την ταυτότητα του ατόμου, τα συναισθήματα, τα παιχνίδια, φαγητά, φρούτα κτλ. Στο σχολείο αυτό οι εκπαιδευτικοί έστειλαν ενημερωτικά σημειώματα στους γονείς στις προαναφερθείσες γλώσσες (π.χ. για αντικείμενα που χρειάζεται να φέρουν τα παιδιά μαζί τους στο νηπιαγωγείο για διάφορες κατασκευές), εφοδίασαν δε τους αραβόφωνους γονείς με υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 στα αραβικά, για τυχόν γραφειοκρατικές και νομικές ανάγκες τους.

16_DiaploimistikEkspaideyesh_alb.pdf - Adobe Reader

File Edit View Document Tools Window Help

1 / 3 134% Find

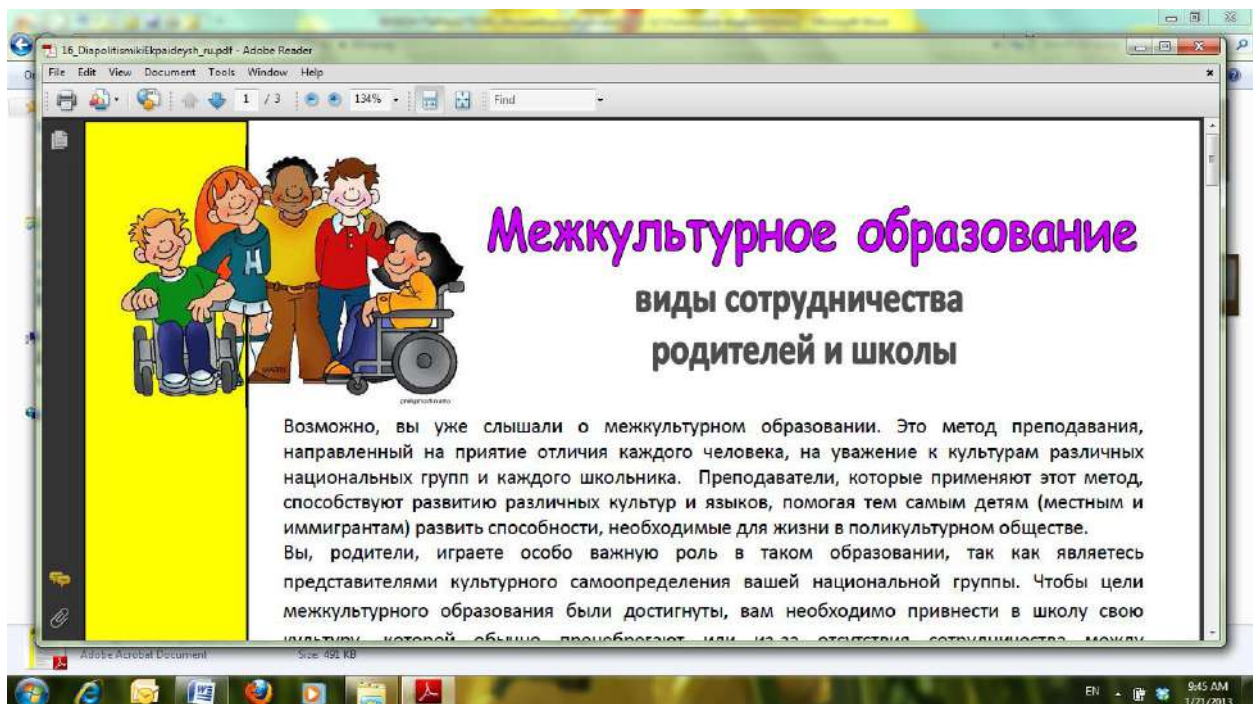
Arsimi ndërkulturor mënyra bashkëpunimi të prindërve me shkollën

Keni dëgjuar për arsimin ndërkulturor; është një përfaqasje pedagogjike që synon pranimin e nxënësve me kultura të ndryshme dhe përdorimin e këtyre kulturave në shkollë dhe në shoqëri. Arsimtarët që zbatojnë këtë parim u japin rëndësi kulturave dhe gjuhëve të ndryshme dhe kërkojnë të përforcojnë tek fëmijët (vendas dhe të ardhur) zhvillimin e aftësive të përshtatshme, me qëllim përbushjen e kërkesave shumëkulturore të një shoqërie.

Ju, prindërit, luani një rol veçanërisht të rëndësishëm në një edukim të tillë. Ju jeni shprehës të identitetit kulturor të komunitetit tuaj. Që të arrihen synimet e arsimit ndërkulturor, është e

Adobe Acrobat Document Size: 472 KB

9:44 AM 1/21/2013

16_DiaploimistikEkspaideyesh_ru.pdf - Adobe Reader

File Edit View Document Tools Window Help

1 / 3 134% Find

Межкультурное образование виды сотрудничества родителей и школы

Возможно, вы уже слышали о межкультурном образовании. Это метод преподавания, направленный на принятие отличия каждого человека, на уважение к культурам различных национальных групп и каждого школьника. Преподаватели, которые применяют этот метод, способствуют развитию различных культур и языков, помогая тем самым детям (местным и иммигрантам) развить способности, необходимые для жизни в поликультурном обществе. Вы, родители, играете особо важную роль в таком образовании, так как являетесь представителями культурного самоопределения вашей национальной группы. Чтобы цели межкультурного образования были достигнуты, вам необходимо привнести в школу свою культуру, которой обычно преобладают или из-за отсутствия сотрудничества между

Adobe Acrobat Document Size: 492 KB

9:45 AM 1/21/2013

- **4^ο ΕΠΑΛ Αθηνών. Προσπάθεια δημιουργίας πολύγλωσσου εκπαιδευτικού και ενημερωτικού υλικού για γονείς με τη βοήθεια των μαθητών στις γλώσσες των χωρών καταγωγής των γονέων:**

Το 4^ο ΕΠΑΛ Αθηνών οργάνωσε τη μετάφραση του εγγράφου «Ενημέρωση Μαθητών/τριών, Γονέων και Κηδεμόνων για τη λειτουργία του 4^{ου} ΕΠΑΛ Αθηνών» σε εννέα (9) γλώσσες, ενώ οι μεταφράσεις απεστάλησαν στις οικογένειες των ενδιαφερομένων και αναρτήθηκαν σε πίνακες ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του σχολείου (<http://4epal-athin.att.sch.gr/>). Το έγγραφο μεταφράστηκε στις ακόλουθες γλώσσες από μαθητές του σχολείου – ενώ ζητήθηκαν μεταφραστές ή διαπολιτισμικοί διαμεσολαβητές για να επιβεβαιώσουν την ορθότητα των μεταφράσεων: πολωνικά, ουρντού, βουλγαρικά, αρμενικά, ρωσικά, αιγυπτιακά, ρουμανικά, tagalog Φιλιππίνων και αλβανικά.

Οι πρωτοβουλίες αυτές είχαν πολύ θετικό αντίκτυπο στους αλλοδαπούς γονείς, προτείνεται δε, εάν δεν έχει ακόμη αναληφθεί, η μετάφραση του «Γλωσσαρίου Σχολικής Ζωής» σε διάφορες γλώσσες αλλοδαπών και παλιννοστούντων γονέων και ο εφοδιασμός τους με τις μεταφράσεις αυτές στα πλαίσια της Δράσης 7.

4 ΕΠΑΛ ΙΟΥΝΙΟΣ 2012 [Ανεργία συμβατότητας] - Microsoft Word

Εργασία πίνακα

Κεντρική Εισαγωγή Διάταξη σελίδας Αναφορές Στοιχεία αλληλογραφίας Αναθεώρηση Προβολή Σχεδίαση Διάταξη

Book Antiqua 12 A A' B U X' Aa' Γ Βασικό Έμφαση Εντονο Γ Έμφαση... Γ Τίτλος Υπότιτλος Αλλαγή σελ. Επιλογή Επέξεργασία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ & ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

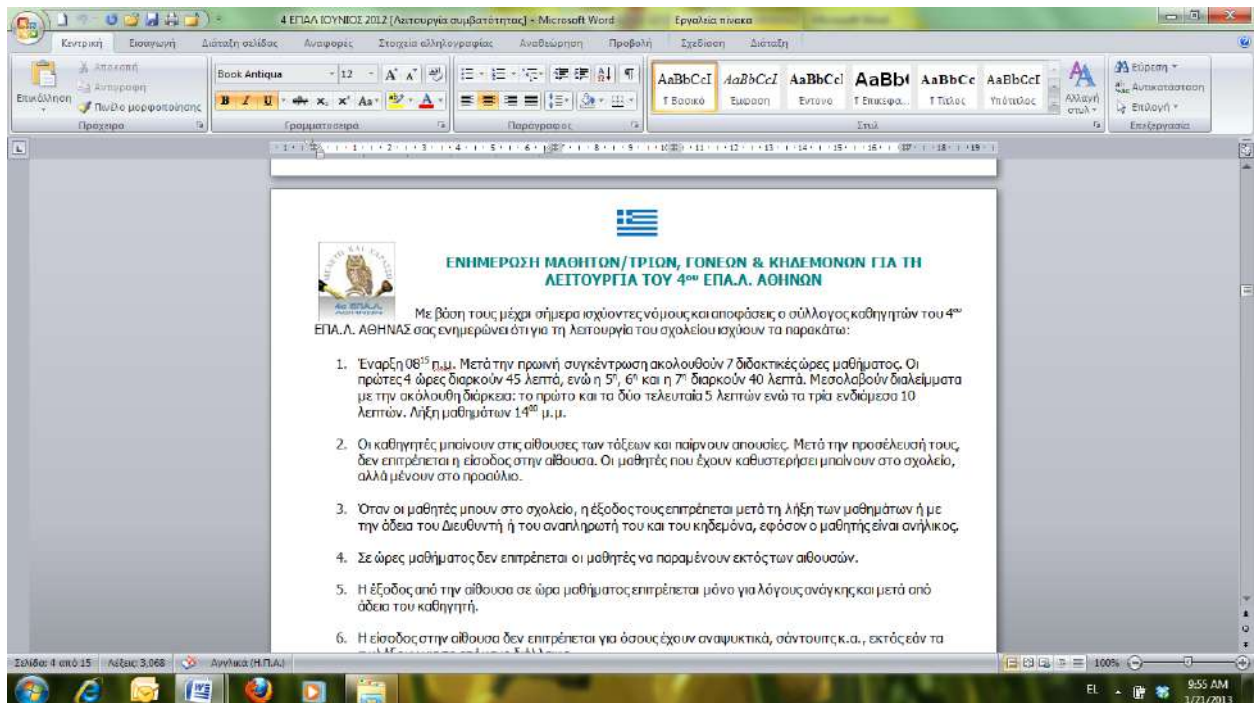
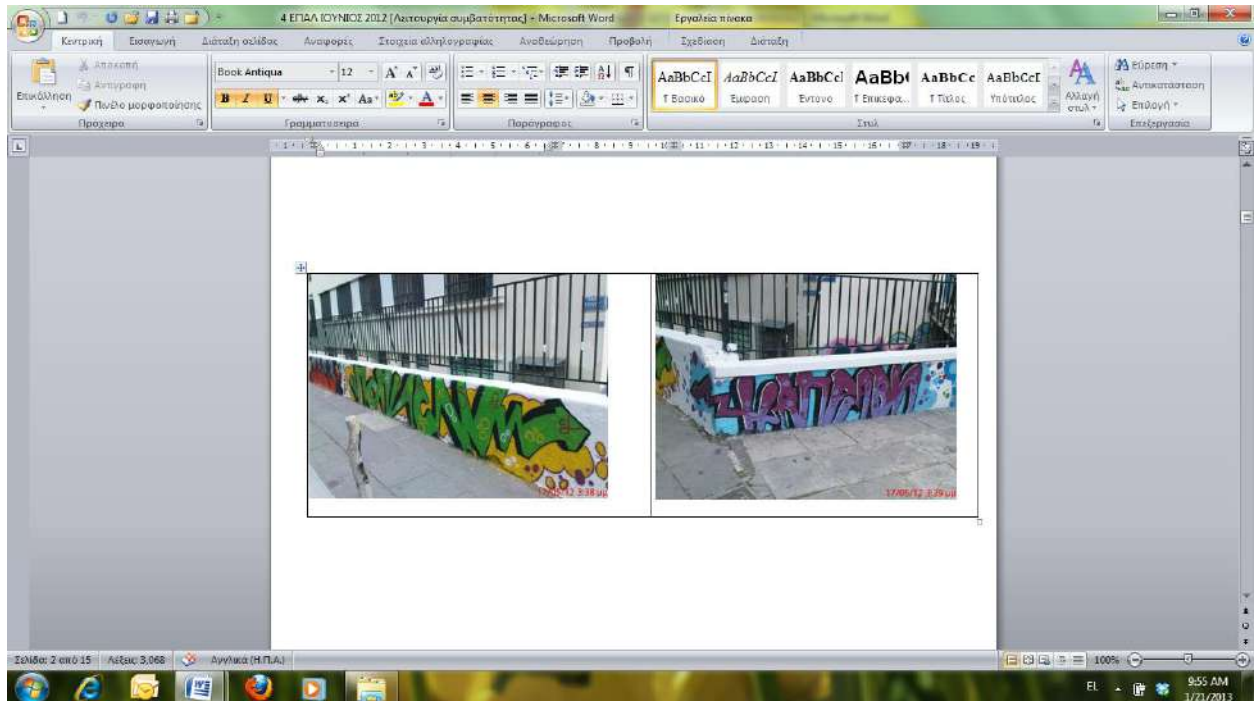
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
ΕΣΠΑ

Πράξη «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών»
Δράση: «Σύνδεση Σχολείου και Κοινότητας»

4^ο ΕΠΑΛ Αθηνών: Το σχολείο του ΚΟΣΜΟΥ...
Είμαστε ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ αλλά ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ ΜΑΖΙ!!!

4ο ΕΠΑΛ Αθηνών – ΤΣΙΛΛΕΡ & ΡΩΣ 1, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 11144 – ΤΗΛ: 210-2114078, FAX: 210-2114750
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: mail@4epal-athin.att.sch.gr
Ιστοσελίδα: <http://4epal-athin.att.sch.gr/>

Σελίδα: 1 από 15 Λέξεις: 3.068 Αγγλικά (Η.Π.Α.) 9:54 AM 1/21/2013

4 ΕΠΑΛ ΙΟΥΝΙΟΣ 2012 (Αστυνομία σφραγισμένη) - Microsoft Word

Κεντρική Εισαγωγή Διάταξη σελίδας Αναφορές Στοιχεία ελληνογραφίας Αναθεώρηση Προβολή Σχεδίαση Διάταξη

Book Antiqua 12 A A

Επιλογή Αλλαγή Πωλύμορφοποίηση Προσέρα

Γραμματοσειρά Παραρρησός Στυλ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΑ ΑΡΧΕΙΑ

Μετάφραση στα πολωνικά: Ζαμπορνιάς Φίλιππος, μαθητής της Α' Τάξης του 4ου ΕΠΑ.Λ. Αθηνών.

INFORMACJE DLA UCZNIÓW, RODZICÓW I OPIEKUNÓW DOTYCZĄCE FUNKCJONOWANIA SZKOŁY

Na podstawie obowiązujących praw i decyzji komitet nauczycielski Technikum nr.4 w Atenach powiadamia rodziców i opiekunów o działalności szkoły:

- 1) 8:15- rozrządzenie 7-minutowe przed rozpoczęciem lekcji. Pierwsze 4 godziny lekcyjne trwają po 45 minut, 5-a, 6-a i 7-a po 40 minut. Ostatnie przedlekcyjne: pierwsze i drugie ostatnie po 5 minut, rozrządzenie po 10 minut. Każde zajęcia lekcyjne trwają 14:00
- 2) Nauczyciele wchodzi do klas, sprawdzają obecność uczniów. Po ich wejściu nie wolno uczniom już wchodzić do klasy. Spóźnieni uczniowie wchodzi na teren szkoły i czekają na bieżąco.
- 3) Uczniowie nie mogą opuszczać terenu szkoły aż do zakończenia godzin lekcyjnych poza wyjątkiem: zezwolenia dyrektora lub rodziców/opiekunów, jeżeli dziecko jest niepełnoletnie.

uczniowie nie mogą przebywać poza klasą.

podczas lekcji jest dozwolone tylko za zgodą nauczyciela z rodzimych powodów.

żadne spożywanie posiłków i picie napojów w klasie, posiłki i napoje muszą być schowane w następnej przerwie poza klasa lekcyjna.

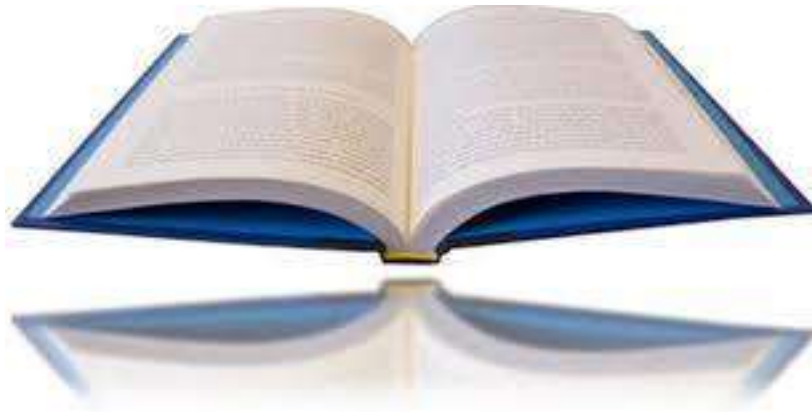
Αυτόματη απεθώπιση ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ_chrysantopouloukrn110211-12

9:56 AM 1/21/2013

- ν) **Θετός γονέας:** Επιβράβευση αλλοδαπού μαθητή που λειτούργησε ως θετός γονέας για νεοφερμένο συμμαθητή του από την Αλβανία που είχε χάσει τους γονείς του. Το 31^ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών τον επιβράβευσε επιδίδοντάς του τον παρακάτω έπαινο. Ίσως θα μπορούσε αυτό το ηθικό κίνητρο να εφαρμοσθεί ως καλή πρακτική επιβράβευσης θετών γονέων από τα σχολεία.

5. Κείμενα Μελέτης - Δραστηριότητες

ΚΕΙΜΕΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

- **Lilian Katz Activities:** <http://ecap.crc.illinois.edu/>
- **Parental engagement in learning and schooling: Lessons from research** ΣΤΟ http://www.aracy.org.au/publications-resources/command/download_file/id/7/filename/Parental_engagement_in_learning_and_schooling_Lessons_from_research_BUREAU_ARACY_August_2012.pdf
- **Why get parents involved?** ΣΤΟ <http://www.educationscotland.gov.uk/learningandteaching/partnerships/engagingparents/whygetparentsinvolved/index.asp>
- http://www.educationscotland.gov.uk/video/p/video_tcm4651064.asp

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Φτιάξε το δικό σου σχεδιασμό για την εμπλοκή γονέων στο σχολείο:

- Κατέγραψε τις πεποιθήσεις σου για το ρόλο των γονιών/οικογένειας στη σχολική ζωή σε 1-7 αρνητικά ή θετικά σημεία.
- Περιέγραψε ορισμένες δράσεις ή καλές πρακτικές εμπλοκής (250-400 λέξεις)
- Φτιάξε το δικό σου 3λεπτο βίντεο για το πώς συμμετέχουν οι γονείς στο σχολείο σου.

6. Σύνοψη Υποενότητας

Στο παρόν κείμενο παρουσιάστηκε ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο τα σχολεία και οι επαγγελματίες της γνώσης καλούνται να εμπλέξουν με συνεργατικό τρόπο τους γονείς και το γνωσιακό, οικογενειακό και πολιτισμικό τους υπόβαθρο. Παρουσιάστηκαν επίσης και καλές πρακτικές.

7. Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Αρβανίτη, Ε. (2008). Αποτύπωση εκπαιδευτικών σχεδιασμών σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα: Μελέτη περίπτωσης. *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, 69, 80-94.
- Arvanitis, E. (2010). *Greek Ethnic Schools in Australia in the late 1990s: Selected Case studies*. USA: Common Ground. (<http://thelearner.cgpublisher.com/product/pub.62/prod.26> & <http://thelearner.com/2010/09/01/greek-ethnic-schools-in-australia-in-the-late-1990s-selected-case-studies/>).
- Αρβανίτη, Ε. (2015). Διαπολιτισμικότητα και ετερότητα στην εκπαίδευση: προς μια νέα επαγγελματική μάθηση. Στο *Σύγχρονες Τάξεις στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης: ερευνητικός και εκπαιδευτικός προσανατολισμός του Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η. Πανεπιστημίου Πατρών*. (υπό έκδοση).
- Arvanitis, E., & Kameas, A. (Eds) (2014). *Intercultural Mediation in Europe: Narratives of Professional Transformation*. USA: Common Ground. (in press).
- Αρβανίτη, Ε., & Χρυσανθοπούλου, Β. (2014). Παιδαγωγική Λαογραφία και Μάθηση μέσω Σχεδιασμού: ένα μοντέλο επαγγελματικής μάθησης στο πανεπιστήμιο. Στο Ε. Αυδίκος και Σ. Κοζιού (Επιμ.) *Πρακτικά του 4^{ου} Συνεδρίου Λαϊκός Πολιτισμός και Εκπαίδευση* (σσ. 37-51). Καρδίτσα: Κέντρο Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο Απόλλων» Καρδίτσας και Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. <http://evangelosavdikos.blogspot.gr/2012/09/4-19-21-2012.html>
- Χρυσανθοπούλου, Β. & Αρβανίτη, Ε. (2013). Έκθεση συντονισμού υλοποίησης & αξιολόγησης της Δράσης 7 (Σύνδεση Σχολείου και Κοινότητας) στην Αττική, του Προγράμματος Εκπαίδευση Παλιννοστούντων & Αλλοδαπών Μαθητών. Πανεπιστήμιο Αιγαίου. <http://www.diapolis.auth.gr/index.php/2013-10-17-09-03-44>
- Χρυσανθοπούλου, Β. & Αρβανίτη, Ε. (2012). Έκθεση συντονισμού υλοποίησης & αξιολόγησης της Δράσης 7 (Σύνδεση Σχολείου και Κοινότητας) στην Αττική, του Προγράμματος Εκπαίδευση Παλιννοστούντων & Αλλοδαπών Μαθητών. Πανεπιστήμιο Αιγαίου. <http://www.diapolis.auth.gr/index.php/2013-10-17-09-03-44>
- Σακελλαρίου, Μ. (2008) *Συνεργασία Νηπιαγωγείου και Οικογένειας. Θεωρία, Έρευνα, Διδακτικές Προτάσεις*. Θεσσαλονίκη: Αυτοέκδοση.

8. Παράρτημα

i) Επίπεδα εμπλοκής κατά Epstein

Πηγή: Χρυσανθοπούλου & Αρβανίτη, 2012:45-47

Επίπεδο εμπλοκής Epstein (1995)	Ενδεικτικές ιδέες εμπλοκής
<p>Βασικές υποχρεώσεις γονέων: Ενδυνάμωση των γονέων στο ρόλο τους για την οικοδόμηση θετικού οικογενειακού περιβάλλοντος μάθησης.</p> <p>Το σχολείο φτιάχνει έναν πίνακα ελέγχου όπως στο http://www.fastennetwork.org/FileUploads/Parental Involvement_SA.pdf</p> <p>Ή http://www.cga.ct.gov/coc/PDF/s/plti/072906_PLTI_parent_checklist.pdf</p>	<p>Από το σχολείο δίνονται συμβουλές για δημιουργία θετικού κλίματος σε μια λίστα ώστε ο γονέας να συμπληρώνει τι από όλα αυτά κάνει για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (1 εβδομάδα, ένα μήνα). Στο τέλος υπάρχει βαθμολογία και ο γονέας που κερδίζει επιβραβεύεται με μια πρόσκληση στο σχολείο και την παρουσίαση μιας αφήγησης στους μαθητές της τάξης, κτλ.</p> <p>Το σχολείο δίνει οδηγίες/πολύγλωσσο μικρό σημείωμα επ' αυτού.</p> <p>Ο πίνακας μπορεί να περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none">• Το αν υπάρχει χρόνος & χώρος/γωνία μελέτης στο σπίτι.• Το αν υπάρχει βιβλιοθήκη στο σπίτι και τι είδους βιβλία, εκτός από σχολικά• Το αν παρατηρεί ο γονέας πόση ώρα ξοδεύει το παιδί στην τηλεόραση/υπολογιστή και τι βλέπει/κάνει.• Το αν ο γονέας είναι πρότυπο μάθησης με την απλή ημερήσια ανάγνωση μιας εφημερίδας ή ενός περιοδικού (εθνοτικού και μη) με την ημερήσια ακρόαση ραδιοφώνου (εθνοτικού και μη) με την ημερήσια ανάγνωση μιας ιστορίας/παραμυθιού με το παιδί του (εθνοτικής και μη)
<p>Βασικές υποχρεώσεις σχολείου: Στόχος, η αμφίδρομη επικοινωνία για να υπάρχει καλή επικοινωνία με γονείς για τις προσδοκίες τους, τις επιδόσεις μαθητών, κτλ..</p> <p>Το σχολείο φτιάχνει έναν πίνακα ελέγχου όπως στο http://www.mcrel.org/pdf/notew</p>	<p>Περιγραφή άτυπων μορφών επικοινωνίας (συζητήσεις, τηλεφωνήματα, επισκέψεις εκπαιδευτικών στο σπίτι, χρήση ίντερνετ – π.χ. στο 31^ο δημοτικό Αθηνών η προσπάθεια του συνάδελφου κ. Κώστα Τσαμουρά.... δείτε το http://atedakt.webnode.gr/)</p> <p>Πολύγλωσσος Πίνακας ανακοινώσεων για γονείς</p> <p>Ενημέρωση των γονιών για το πώς το σχολείο θα επικοινωνεί μαζί τους με επίσημη μορφή. Π.χ. με την</p>

<p>orthy/learners_learning_schooling/checklist.asp</p> <p>Η</p> <p>http://www.dpi.state.nd.us/title1/targeted/require/parent/6types.pdf</p>	<p>αποστολή πολύγλωσσων μηνιαίων σημειωμάτων, δελτίων ενημέρωσης για συγκεκριμένα θέματα, συγκεντρώσεις γονέων (κάθε πότε).</p> <p>Καθιέρωση ημέρας προσαρμογής/ προσανατολισμού των γονέων.</p> <p>Καθιέρωση ημέρας εκπαίδευσης γονέων... οι γονείς κάθονται στα θρανία!</p> <p>Ομάδες υποστήριξης γονέων (αλλοδαπών και μη) στο σχολείο</p> <p>Θετός γονέας</p> <p>Συναντήσεις με διερμηνείς/ διαπολιτισμικούς μεσολαβητές</p> <p>Συμβουλευτική/προσανατολισμός (ομαδικές/ατομικές συναντήσεις)</p> <p>Δίγλωσσο προσωπικό</p> <p>Πολύγλωσσο υλικό (με τη βοήθεια διαπολιτισμικών μεσολαβητών/ ΜΚΟ, κτλ)</p> <p>Πολιτισμικό υλικό</p> <p>Πολύγλωσσες / πολυπολιτισμικές εκδηλώσεις εκτός ή εντός ωραρίου π.χ. βραδιές κουζίνας, εκθέσεις βιβλίου, αφηγήσεις (story telling), τελική πολυπολιτισμική εκδήλωση κτλ</p> <p>Επισκέψεις στο σπίτι από εκπαιδευτικούς/ κινητή μονάδα συμβουλευτικής για κατ' οίκον συζήτηση</p>
<p>Συμμετοχή της οικογένειας στο σχολείο: (π.χ. Εθελοντισμός: εθελοντική προσφορά γονέων στις τάξεις και στις δράσεις του σχολείου).</p>	<p>Εθελοντική συμμετοχή/βοήθεια σε εκπαιδευτικά πρότζεκτ με συγκεκριμένο ρόλο (να είναι αφηγητές σε εκδηλώσεις φιλιαναγνωσίας, να μαγειρέψουν για τα παιδιά της τάξης, να βοηθήσουν στο στολισμό της σχολικής τάξης).</p>

	<p>Να γίνουν μια μέρα δάσκαλοι!</p> <p>Να γίνουν ξεναγοί της τάξης σε ένα πολιτιστικό μνημείο της περιοχής τους.</p>
<p>Συμμετοχή της οικογένειας στις μαθησιακές δραστηριότητες στο σπίτι.</p> <p>Μάθηση στο σπίτι: Ιδέες-οδηγίες για το πώς να ενισχύσουν τη μάθηση του παιδιού στο σπίτι)</p>	<p>Π.χ. βοήθεια σε ακαδημαϊκές υποχρεώσεις παιδιών/ανάγνωση/ εργασία στο σπίτι κτλ..</p>
<p>Συμμετοχή της οικογένειας στη λήψη αποφάσεων:</p> <p>Εμπλοκή των γονέων στη λήψη αποφάσεων για ένα πρότζεκτ, συμμετοχή στα συμβούλια γονέων, κτλ..</p>	<p>Συμβούλια γονέων (συμμετοχή)</p> <p>Λήψη απόφασης με τον/την εκπαιδευτικό της τάξης για ένα πολιτισμικό πρότζεκτ...κτλ</p> <p>Συμβουλευτική λειτουργία κοινής επιτροπής εκπαιδευτικών/γονέων</p>
<p>Συνεργασία με την κοινότητα:</p> <p>Εντοπισμός υπηρεσιών/οργανώσεων, συνεργασία με κοινοτικούς φορείς και συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα.</p>	<p>Συμβουλευτικές επιτροπές γονέων ανά δίκτυο σχολείων σε μια περιοχή και ανά εθνοτική προέλευση</p> <p>Μαθήματα μητρικής / ελληνικής γλώσσας</p> <p>Πολύγλωσσες συνεδριάσεις σχολικής επιτροπής</p> <p>Δίγλωσσο προσωπικό</p> <p>Δίκτυο με ΜΚΟ και εθνοτικές οργανώσεις για εθελοντικές δράσεις στο σχολείο</p>

****Άλλες ιδέες από το βιβλίο της Σακελλαρίου, Μ., Συνεργασία Νηπιαγωγείου και Οικογένειας. Θεωρία, Έρευνα, Διδακτικές Προτάσεις, Αυτοέκδοση, Θεσσαλονίκη 2008. & στην ιστοσελίδα <http://www.diapolis.auth.gr/index.php/ekp-yliko/2013-11-07-09-06-25/2013-11-07-09-07-11>**

ii) Διακήρυξη Συνεργασίας Σχολείου – Οικογένειας

Πηγή: Χρυσανθοπούλου & Αρβανίτη, 2012:47-48

Χάρτα συνεργασίας Σχολείου/ Οικογένειας-Κοινότητας 2012

ΣτοΣχολείο θεωρούμε πολύ βασικό παράγοντα επιτυχίας των μαθητών μας το ρόλο που παίζουν οι γονείς. Καλούμε τους γονείς να συμμετέχουν σε κάθε πτυχή της εκπαιδευτικής μας κοινότητας και να μας βοηθήσουν στο έργο μας . Όλοι μαζί συνεργαζόμαστε για ακόμη καλύτερες σχολικές επιδόσεις των παιδιών μας και για ακόμη καλύτερη μάθηση. Το πλαίσιο με το οποίο δουλεύουμε είναι: ευέλικτος σχεδιασμός, αμφίδρομη επικοινωνία, εναλλακτικοί τρόποι σύνδεσης οικογένειας με την εκπαιδευτική κοινότητα, συνεργασία και αμοιβαίος σεβασμός.

Σκοπός της **διακήρυξης** αυτής είναι.....

Αυτή τη χρονιά εφαρμόζουμε τους ακόλουθους τρόπους επικοινωνίας/συνεργασίας:

- Στέλνουμε μηνιαία σημειώματα ενημέρωσης στις μητρικές γλώσσες (περνώντας ένα βασικό μήνυμα /επίτευγμα του σχολείου)
- Κάνουμε μηνιαίες συγκεντρώσεις γονέων σε κάθε τάξη (και στις μητρικές γλώσσες)
- Επικοινωνούμε με τους γονείς από το τηλέφωνο, το mail, την ιστοσελίδα μας, κτλ.
- Προσφέρουμε σεμινάρια γλωσσομάθειας στους γονείς.
- Θεσπίζουμε το θετό γονέα.
- Οι γονείς συμμετέχουν στο διαγωνισμό μας για τη δημιουργία του καλύτερου μαθησιακού κλίματος στο σπίτι.
- Οι γονείς διαβάζουν/λένε πάντα μια ιστορία στα παιδιά, τα οποία και τη μοιράζονται με τους συμμαθητές τους, κτλ.
- Οι γονείς συμμετέχουν σε μια δραστηριότητα ανά τάξη.
- Κάνουμε μια κοινή δραστηριότητα με τους κοινωνικούς/πολιτιστικούς φορείς της κοινότητάς μας.
- Εμπλέκουμε διαπολιτισμικούς διαμεσολαβητές.....Κτλ....

Οι εκπαιδευτικοί της Δ7

ο Δ/ντής του Σχολείου

iii) Δικαιώματα και Καθήκοντα των γονέων στην Ευρώπη -

(European parents association – Ευρωπαϊκός Σύλλογος Γονέων)

- Οι γονείς έχουν το δικαίωμα να ανατρέφουν τα παιδιά τους χωρίς διάκριση λόγω του χρώματος του δέρματός τους, της εθνικής τους καταγωγής, εθνικότητας, πεποιθήσεων, φύλου ή οικονομικής κατάστασης .

- Οι γονείς έχουν το καθήκον να ανατρέφουν τα παιδιά τους με αίσθημα ευθύνης για τον συνάνθρωπο και για έναν ανθρώπινο κόσμο.
- Οι γονείς έχουν το δικαίωμα της αναγνώρισης του πρωταρχικού τους ρόλου στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους.
- Οι γονείς έχουν το καθήκον να ανατρέφουν τα παιδιά τους με υπεύθυνο τρόπο και να μην τα παραμελούν.
- Οι γονείς έχουν το δικαίωμα πλήρους πρόσβασης στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα για τα παιδιά τους βάσει των αναγκών, δεξιοτήτων και αξιών τους.
- Οι γονείς έχουν το καθήκον να συμμετέχουν ως εταίροι στην εκπαίδευση στο σχολείο των παιδιών τους.
- Οι γονείς έχουν το δικαίωμα πρόσβασης σε όλες τις πληροφορίες που τηρούνται στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και αφορούν τα παιδιά τους.
- Οι γονείς έχουν το καθήκον να παρέχουν στο σχολείο των παιδιών τους κάθε πληροφορία σχετική με την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων επί των οποίων εργάζονται από κοινού.
- Οι γονείς έχουν το δικαίωμα να επιλέγουν την εκπαίδευση που θεωρούν πλησιέστερη στις πεποιθήσεις και στις αξίες με τις οποίες μεγαλώνουν τα παιδιά τους.
- Οι γονείς έχουν το καθήκον να κάνουν ευσυνείδητες και κατόπιν πληροφόρησης επιλογές σχετικά με την εκπαίδευση που θα λάβουν τα παιδιά τους.
- Οι γονείς έχουν το δικαίωμα σεβασμού από το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα σχετικά με το θρησκευτικό και πολιτισμικό υπόβαθρο της παιδείας που δίνουν στα παιδιά τους.
- Οι γονείς έχουν το καθήκον να ανατρέφουν τα παιδιά τους έτσι ώστε να σέβονται και αποδέχονται τις πεποιθήσεις των άλλων.
- Οι γονείς έχουν το δικαίωμα να ασκούν επιρροή στην πολιτική που ακολουθεί και υλοποιεί το σχολείο των παιδιών τους.
- Οι γονείς έχουν το καθήκον να ασχολούνται προσωπικά με το σχολείο των παιδιών τους ως ζωτικό μέρος της τοπικής κοινότητας.
- Οι γονείς και οι σύλλογοί τους δικαιωματικά παρέχουν την άποψη τους, η οποία και επιζητάται ενεργά, για τις αποφάσεις και την πολιτική της Πολιτείας στα θέματα παιδείας σε όλες τις βαθμίδες.
- Οι γονείς έχουν το καθήκον να διατηρούν δημοκρατικές οργανώσεις εκπροσώπησης σε όλα τα επίπεδα για την εκπροσώπηση των ιδίων και των συμφερόντων τους.
- Οι γονείς έχουν το δικαίωμα να τυγχάνουν ουσιαστικής υλικής βοήθειας από το κράτος για την υπερπήδηση οικονομικών εμποδίων στην πρόσβαση στην εκπαίδευση για τα παιδιά τους.

- Οι γονείς έχουν το καθήκον να αφιερώνουν χρόνο και προσωπική εργασία στα παιδιά τους και στο σχολείο τους προς υποστήριξη των προσπαθειών του για την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων.
- Οι γονείς έχουν το δικαίωμα παροχής εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας από τις αρμόδιες κρατικές αρχές.
- Οι γονείς έχουν το καθήκον να αλληλοβοηθούνται για την βελτίωση των δεξιοτήτων τους ως πρωταρχικοί παιδαγωγοί και συνεργάτες στη σχέση σπιτιού-σχολείου. (Πηγή: Χρυσανθοπούλου & Αρβανίτη, 2013:51- ΜΤΦ Τερψιθέα Γκικόκα)